

Eksport pytań: Tworzenie produktów sieciowych przez MŚP

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie § 15 pkt. 7.: "Oprócz zabezpieczenia określonego w ust. 2 i 3, Beneficjent i każdy członek konsorcjum ustanawiają zabezpieczenia, których łączna wartość odpowiada co najmniej najwyższej transzy zaliczki wynikającej z Umowy, w jednej albo w kilku formach określonych w § 5 ust. 3 pkt 2 - 5 i 1021 rozporządzenia w sprawie zaliczek. Jednocześnie każde z zabezpieczeń ustanawianych przez Beneficjenta i każdego z członków konsorcjum będzie ustanowione w wysokości nie mniejszej niż 5 % kwoty określonej w zdaniu wstępnym § 6 ust. 1. W przypadku form określonych w § 5 ust. 3 pkt 2 - 5 rozporządzenia w sprawie zaliczek, zabezpieczenie jest ustanawiane na okres realizacji Projektu, o którym mowa w §7 ust. 1 i 2. W przypadku formy określonej w § 5 ust. 3 pkt 10 rozporządzenia w sprawie zaliczek, zabezpieczenie jest ustanawiane na okres realizacji Projektu, o którym mowa w § 7 ust. 1 i 2 oraz na okres trwałości Projektu, o którym mowa w §13 ust. 1. Zabezpieczenie w formie określonej w § 5 ust. 3 pkt 10 rozporządzenia w sprawie zaliczek może być ustanowione tylko na nieruchomości, której właścicielem jest ustanawiający to zabezpieczenie Beneficjent lub członek konsorcjum. Postanowienie stosuje się odpowiednio do użytkowania wieczystego." Czy niniejsze zabezpieczenie może zostać wniesione tylko przez jednego Konsorcjanta? Hipotetycznie: jest 4-ech konsorcjantów, wartość dofinansowania projektu wynosi 10 mln, zgodnie z powyższym zapisem każdy z konsorcjantów powinien wnieść 500 tys. zabezpieczenia. Czyli razem 2 mln. Czy całą wartość zabezpieczenia w imieniu wszystkich konsorcjantów może wnieść tylko jeden konsorcjant, a pozostali wtedy zostaną zwolnieni z takiego obowiązku?

Powyżej zacytowane zapisy wzoru umowy o dofinansowanie obligują do wniesienia zabezpieczenia przez każdego z członków konsorcjum z osobna. Nie ma przy tym możliwości wniesienia zabezpieczenia przez Lidera konsorcjum w zastępstwie za pozostałe podmioty.

W załączniku "Tabele finansowe - sytuacja finansowa oraz jej prognoza 2019" w zakładce "K.wskaźniki finansowe" widnieje komentarz: * Wnioskodawca rozliczający się w formie PIT

zamiast zysku netto we wskaźnikach rentowności używa zysku brutto". Jednak komórki w których następuje przeliczenie wskaźników rentowności są zablokowane do edycji i nie ma możliwości zmodyfikowania formuły tak, żeby wskazać zysk brutto zamiast zysku netto. W jaki sposób w tej sytuacji można zastosować się do uwagi " * Wnioskodawca rozliczający się w formie PIT zamiast zysku netto we wskaźnikach rentowności używa zysku brutto"?

W tej sytuacji należy w załączniku excel utworzyć dodatkowy arkusz, gdzie wnioskodawca przeniesie wyliczenie dla wskaźników rentowności odpowiednio modyfikując formuły używając zysku brutto. Należy pamiętać o odpowiednim nazwaniu dodatkowo utworzonego arkusza oraz zamieszczenie w treści odpowiedniego komentarza.

Oświadczenia o braku powiązań podmiotów w projekcie 7 NOWE - czy zależność Ojciec - Syn ma wpływ na realizację projektu? zarówno Ojciec jak i syn mają firmy -jednoosobowe działalności gospodarcze bez jakiegokolwiek wpływu na prowadzoną przez siebie działalność , - czy ta relacja wyklucza jednego z nich z projektu? 2. Wkład własny lider projektu czy mogą być aktywa trwałe jak np.: działka budowlana w Warszawie przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe? 3. Czy może być więcej uczestników konsorcjum niż 3 członków? Lider + 4 członków?

Ad.1. Tak, relacja ojciec-syn może powodować potencjalnie konieczność powiązania podmiotów w związku z relacją rodzinną. Kluczowym dla określenia, czy w tej sytuacji należy powiązać podmioty będzie prowadzenie przez podmioty działalności na tym samym rynku.. Zgodnie z instrukcją wypełniania formularza OŚWIADCZENIE O SPEŁNIANIU KRYTERIÓW MŚP relacja za pośrednictwem osoby fizycznej zachodzi jeżeli - przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w art. 3 ust. 3 Załącznika 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych, przy czym rynek pokrewny to rynek bezpośrednio sąsiedni w łańcuchu produkcyjnym (np. produkcja energii-dystrybucja energii). UWAGA! Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą są traktowane jak przedsiębiorstwa, a nie jako osoby fizyczne, o których mowa powyżej. Ad.2. Zgodnie z Regulaminem konkursu, §5. Zasady finansowania projektów wkład niepieniężny nie jest kosztem kwalifikowalnym, a tym samym nie może zostać uznany jako wkład własny. Ad.3. Tak.

Sprawa dotyczy własności kupowanych w ramach projektu aktywów (maszyn, nieruchomości itd.). Zakładamy, że każdy z członków konsorcjum realizującego projekt będzie nabywać własne aktywa, ale też pewne aktywa (np. nieruchomość) będzie należeć po części do każdego z członków, w różnych proporcjach. W tej sytuacji bylibyśmy wdzięczni za informację: Czy konkurs dopuszcza w ogóle by maszyny lub inne aktywa

miały kilku właścicieli? Czy kwestia własności jest cały czas taka sama w czasie realizacji projektu, w okresie trwałości, po zakończeniu projektu? Co w przypadku, gdy ktoś z konsorcjum odejdzie? Co wtedy dzieje się z jego częścią aktywów, które były objęte projektem? Czy są jakieś zasady dot. księgowania aktywów objętych projektem?

Dokumentacja konkursowa nie reguluje bezpośrednio kwestii związanych z własnością nabywanych w ramach projektu aktywów, w kontekście ich ewentualnej współwłasności z pozostałymi członkami konsorcjum. Niemniej taka koncepcja realizacji projektu może być uzasadniona w kontekście wspólnej realizacji projektu. Koncepcja ta powinna być spójna z ogólnymi założeniami projektu, a także w zakresie ponoszenia wydatków przez poszczególnych współwłaścicieli na objęte współwłasnością aktywa, co ostatecznie powinno znaleźć odzwierciedlenie w rejestrach środków trwałych poszczególnych członków konsorcjum. W zakresie zmian współwłasności w okresie trwałości projektu, to są dopuszczalne jeżeli zmiany te nie prowadzą do naruszenia zasad wskazanych w § 13 ust 2 wzoru umowy o dofinansowanie: Naruszenie trwałości Projektu następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości Projektu, o którym mowa w ust. 1, co najmniej jednej z poniższych przesłanek: 1) zaprzestano działalności produkcyjnej lub ją przeniesiono poza obszar wsparcia Programu; 2) nastąpiła zmiana własności (rozumiana jako rozporządzenie prawem własności) elementu współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści; 3) nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter Projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów. W zakresie pytania związanego z odejściem jednego z członków konsorcjum (zakłada się, że po realizacji projektu) mają zastosowanie w stosunku do tego członka konsorcjum, jak i całego projektu zasady związane z zachowaniem trwałości projektu. Co do zasady w takiej sytuacji, aby nie doszło do naruszenia zasad trwałości projektu majątek ten powinien zostać przejęty przez pozostałych członków konsorcjum, a projekt realizowany dalej. Niemniej należy mieć na uwadze, że w takiej sytuacji IP będzie również weryfikowała, czy nie doszło do celowo zaplanowanego odejścia członka konsorcjum, który na etapie składania wniosku o dofinansowanie był niezbędny do spełnienia kryteriów wyboru projektu. W kontekście zasad księgowania majątku nabywanego w ramach Projektu nie przewidziano szczególnych zasad związanych z ich księgowaniem. Księgowanie powinno zostać dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W projekcie umowy o dofinansowanie w § 10 ust. 3 wskazano: Beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej informatycznej ewidencji księgowej lub stosowania w ramach istniejącego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji oraz poszczególnych operacji księgowych związanych z Projektem, uwzględniając podział na wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowane. Beneficjent także zapewnia, że środki są księgowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Dotyczy udokumentowania wkładu własnego wnioskodawcy: pkt 13 Regulaminu "wymagane jest, aby we wkładzie własnym kosztów kwalifikowanych projektu wynosił: a) 30% w przypadku wnioskodawcy . . . ."Kolejny punkt regulaminu (14) "Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą posiadać odpowiednie środki .... do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu". Konkretnie: wartość projektu (jako całego konsorcjum: wnioskodawca + 4 partnerów) = 30 000 000 PLN (oczywiście netto), w tym wartość części wnioskodawcy = 12 000 000 PLN. Jakimi (minimalnymi)

środkami (promesa, pożyczka, itp.) musi wykazać się wnioskodawca: 10 000 000 PLN czy 4 000 000 PLN?

Wskazane w pytaniu fragmenty dotyczą punktów 13 i 14 w §5. Zasady finansowania projektów. Ewentualna promesa pożyczki powinna być w takiej kwocie aby umożliwiła finansową realizację projektu przez wnioskodawcę (pytanie dotyczy wnioskodawcy – te same reguły dotyczą członków konsorcjum). Minimalna wartość promesy pożyczki zależy również oczywiście od środków własnych, którymi wnioskodawca dysponuje i zamierza przeznaczyć na realizację projektu. Niemniej zakładając, że w powyższym przykładzie wnioskodawca zamierza całość wydatków sfinansować ze środków pożyczki, to kwota pożyczki powinna pozwalać na sfinansowanie wkładu własnego wnioskodawcy, oraz kosztów niekwalifikowalnych projektu (w tym VAT). W przypadku założenia, że część wydatków zostanie sfinansowana ze środków własnych wnioskodawcy, posiadane przez wnioskodawcę środki powinny potwierdzać możliwość przeznaczenia zakładanej kwoty na realizację projektu. Zgodnie z kryterium 6 „Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu.” ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej, w tym w tabelach finansowych oraz (o ile dotyczy) załączonych do wniosku sprawozdaniach finansowych (co najmniej rachunek zysków i strat oraz bilans), a także dołączonych do wniosku kopii dokumentów potwierdzających zapewnienie finansowania.

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie paragraf 15, ustęp 7: "Oprócz zabezpieczenia określonego w ust. 2 i 3, Beneficjent i każdy członek konsorcjum ustanawiają zabezpieczenia, których łączna wartość odpowiada co najmniej najwyższej transzy zaliczki wynikającej z Umowy, w jednej albo w kilku formach określonych w § 5 ust. 3 pkt 2-5 i 1021 rozporządzenia w sprawie zaliczek. Jednocześnie każde z zabezpieczeń ustanawianych przez Beneficjenta i każdego z członków konsorcjum będzie ustanowione w wysokości nie mniejszej niż 5% kwoty określonej w zdaniu wstępnym § 6 ust. 1. [...]" PRZEDMIOT PYTANIA W związku z powyższym uprzejmie prosimy o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania: 1. Czy istnieje możliwość rezygnacji z opcji pobierania zaliczek w ramach rozliczania Projektu? 2. Czy w przypadku nie pobierania zaliczki Członkowie Konsorcjum są zobowiązani do wnoszenia ww. zabezpieczeń, jeśli tak, czy zabezpieczenia te mogą nie przekraczać wskazanego w ustępie poziomemu, tj. wynosić 5% kwoty dofinansowania dla każdego z Członków Konsorcjum? 3. Czy w przypadku konieczności rozliczania projektu również w formie zaliczki, a tym samym wniesienia zabezpieczeń do wyżej wskazanego poziomu, czy możliwym jest zawnioskowanie o zaliczkę na poziomie łącznie mniejszym niż 40%, tj. w wysokości

łącznych zabezpieczeń, na przykład w wysokości 15% wartości dofinansowania, w przypadku trzech Członków Konsorcjum?

Ad.1. Tak, niemniej nie ma to wpływu na konieczność ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia, o którym mowa w umowie. Ad.2. Tak, jak wskazano powyżej obowiązek taki istnieje także w przypadku rezygnacji z korzystania ze środków zaliczki. W takim przypadku, zgodnie z § 15 ust. 7 wzoru umowy o dofinansowanie każde z zabezpieczeń ustanawianych przez Beneficjenta i każdego z członków konsorcjum będzie ustanowione w wysokości nie mniejszej niż 5% kwoty ogółem dofinansowania. Ad.3. Tak, możliwe jest wnioskowanie o jednorazową zaliczkę w kwocie mniejszej niż 40% wartości dofinansowania, tj. do kwoty wniesionego zabezpieczenia do umowy. Suma transz wnioskowanych zaliczek w takiej sytuacji nie może przekroczyć łącznie 40% wartości dofinansowania - § 12 ust. 1.

Czy w przypadku konieczności rozliczenia projektu również w formie zaliczki, a tym samym wniesienia zabezpieczeń do wyżej wskazanego poziomu, czy możliwym jest zawniioskowanie o zaliczkę na poziomie łącznie mniejszym niż 40%, tj. w wysokości łącznych zabezpieczeń, na przykład w wysokości 15% wartości dofinansowania, w przypadku trzech Członków Konsorcjum?

Tak, możliwe jest wnioskowanie o jednorazową zaliczkę w kwocie mniejszej niż 40% wartości dofinansowania, tj. do kwoty wniesionego zabezpieczenia do umowy. Suma transz wnioskowanych zaliczek w takiej sytuacji nie może przekroczyć łącznie 40% wartości dofinansowania - § 12 ust. 1.

Czy w przypadku nie pobierania zaliczki Członkowie Konsorcjum są zobowiązani do wnoszenia zabezpieczeń, jeśli tak, czy zabezpieczenia te mogą nie przekraczać wskazanego w ustępie poziomu, tj. wynosić 5% kwoty dofinansowania dla każdego z Członków Konsorcjum?

Tak, jak wskazano w Umowie obowiązek taki istnieje także w przypadku rezygnacji z korzystania ze środków zaliczki. W takim przypadku, zgodnie z § 15 ust. 7 wzoru umowy o dofinansowanie każde z zabezpieczeń ustanawianych przez Beneficjenta i każdego z członków konsorcjum będzie ustanowione w wysokości nie mniejszej niż 5% kwoty ogółem dofinansowania.

Czy istnieje możliwość rezygnacji z opcji pobierania zaliczek w ramach rozliczenia Projektu?

Tak, niemniej nie ma to wpływu na konieczność ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia, o którym mowa w umowie.

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie paragraf 9, ustęp 2: "Beneficjent zobowiązuje się pokryć ze środków własnych wszelkie wydatki niekwalifikowalne w ramach Projektu oraz wnieść wkład własny." W związku z powyższym zapisem prosimy o wskazanie czy Beneficjent jest jedynym Członkiem Konsorcjum, który może ponosić wydatki niekwalifikowane w ramach realizacji Projektu.

Nie, wydatki niekwalifikowalne, w tym np. Vat mogą i w praktyce są ponoszone przez wszystkich członków konsorcjum. Obowiązek dotyczący pokrycia wydatków niekwalifikowalnych oraz wniesienie wkładu własnego określony w § 9 ust. 2 obejmuje wszystkich członków konsorcjum, co zostało określone w § 4 ust. 7: Wszelkie wynikające z Umowy postanowienia dotyczące uprawnień i zobowiązań Beneficjenta stosuje się odpowiednio do członków konsorcjum, w szczególności obowiązki, o których mowa w § 2 ust. 2 oraz ust. 5-9, § 3, § 8 ust. 2, § 9 ust. 1 i 2, § 10 ust. 1-3 i 5, § 13 ust. 1 i 4, § 14 ust. 2 i 3, § 17-23, § 26 i § 27 dotyczą również pozostałych członków konsorcjum, w zakresie tej części Projektu, za której realizację odpowiadają.

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie paragraf 4, ustęp 3 oraz 4: "3. Beneficjent nie może dokonać zakupu towarów lub usług od członka konsorcjum i podmiotów z nim powiązanych." "4. Beneficjent zapewnia, że członkowie konsorcjum nie będą dokonywać zakupu towarów lub usług od innego członka konsorcjum i podmiotów z nim powiązanych." W związku z powyższymi zapisami, uprzejmie prosimy o wskazanie, czy powyższe punkty odnoszą się do zakupu towarów lub usług wyłącznie w ramach kosztów kwalifikowanych w Projekcie, czy też możliwym jest nabywanie towarów lub usług od Członka Konsorcjum i podmiotów z nim powiązanych (dot. także zakupów pomiędzy Członkami Konsorcjum) w ramach kosztów niekwalifikowanych, np. towary zakupione za pomocą środków własnych pomiędzy Członkami Konsorcjum, których zakup wpłynąłby pozytywnie na rozwinięcie i wypromowanie marki produktu sieciowego.

Wskazane zapisy umowy o dofinansowanie odnoszą się do wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

Wnioskodawca ma zamiar zakupić nieruchomość i budynek, który będzie głównym elementem projektu. Budynek jest w trakcie budowy (istnieje jednak dziennik budowy) tzn. posiada pozwolenie na budowę, ale od kilku lat nie są w nim przeprowadzane prace budowlane dlatego budynek należy zmodernizować/wyremontować. Po zakupie nieruchomości wraz z budynkiem Wnioskodawca zamierza rozpocząć realizację projektu (oczywiście po złożeniu wniosku o dofinansowanie). Czy w związku z faktem, że budynek od strony formalnej jest w trakcie budowy nie będzie to traktowane jako rozpoczęcie realizacji projektu i nie zostanie pełniony efekt zachęty? Czy nie ma to znaczenia ze względu na fakt, iż faktyczne roboty budowlane rozpoczną się dopiero po zakupie nieruchomości i budynku i złożeniu wniosku o dofinansowanie?

Zgodnie z zasadami wynikającymi z tzw. efektu zachęty warunkiem udzielenia dofinansowania jest

złożenie przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie projektu przed rozpoczęciem prac związanych z realizacją projektu. Sytuację tę należy rozpatrywać z punktu widzenia podmiotu, który planuje przeprowadzić inwestycję. Nie ma więc decydującego znaczenia, że prace w budynku zostały rozpoczęte przez innego inwestora. Jednak w związku z informacją o tym, że od kilku lat w budynku nie są prowadzone prace budowlane wątpliwa wydaje się ważność wydanego pozwolenia na budowę.

Do której kategorii kosztów zalicza się rozwój aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno - komunikacyjnych?

W ramach kryterium Zgodność projektu z celami i zasadami podziałania wskazano, że projekt powinien obejmować m.in. rozwój aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Nie jest to odrębna kategoria kosztów. W ramach rozwoju aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych można ponosić wydatki w ramach kategorii wskazanych w Regulaminie konkursu w § 5 tj. wydatki na zakup środków trwałych, wartości niematerialnych czy prawnych oraz opracowanie i wdrożenie jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu, w tym zakup usług o charakterze szkoleniowo-warsztatowym dla podmiotów realizujących przedsięwzięcie w zakresie przestrzegania tych standardów, a także wprowadzenia produktu na rynek - o ile dotyczą wskazanych aplikacji i usług.

Projekt ma dofinansowanie na poziomie 70%. To oznacza, że wkład własny wynosi 30% (dla uproszczenia pomijam w przykładzie VAT i wydatki niekwalifikowane). 30% wkładu to np. 1 milion złotych. Czy w tym wypadku Wnioskodawca, zgodnie z kryterium 5, musi dostarczyć minimum 30% z miliona złotych, a pozostali członkowie konsorcjum minimum po 1% z miliona złotych?

Tak, należy kierować się poniższym przykładem: Minimalny udział finansowy we wkładzie własnym w ramach kosztów kwalifikowalnych projektu dla członka konsorcjum (podobnie jak 30% dla Lidera konsorcjum) należy wyliczyć w odniesieniu do całkowitego kosztu kwalifikowalnego projektu. Wkład własny danego konsorcjanta będzie różnicą pomiędzy ponoszonymi przez niego wydatkami kwalifikowalnymi w ramach projektu a wnioskowanym przez niego dofinansowaniem. Przykład: Wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 10 000 000,00 zł Kwota dofinansowania 7 000 000,00 zł Co daje kwotę 3 000 000,00 zł wkładu własnego ogółem dla projektu. Aby spełniony został warunek minimalnego udziału finansowego w wysokości 1% przed danego konsorcjanta jego wkład własny powinien wynosić $3\,000\,000,00 * 1\% = 30\,000,00$ zł. Oznacza to również, że aby wkład własny konsorcjanta wynosił 30 000,00 zł to przy dofinansowaniu na poziomie 70% jego inwestycja powinna opiewać na kwotę minimum 100 000,00 zł.

Zakład produkcyjny będzie budował gotowe, betonowe elementy konstrukcyjne na potrzeby swojej grupy docelowej, tj. deweloperów budowlanych. Deweloperzy wykorzystają ten produkt do budowy domów lub bloków mieszkalnych. Proszę o informację, czy produkcja takiego produktu jest dopuszczalna?

W ramach zadawanych pytań nie ma możliwości dokonywania wstępnej oceny koncepcji Projektu. Ocena wniosku o dofinansowanie dokonywana jest przez oceniających w granicach przyjętych Kryteriów wyboru projektów oraz w kontekście zgodności z wymogami stawianymi Regulaminem konkursu. W zakresie drugiej części pytania należy zauważyć, że dokumentacja konkursowa nie

obejmuje szczegółowych zasad/wytycznych co do jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu. W Regulaminie konkursu wskazano jako kwalifikowalne (§ 5 ust. 2 pkt 3): opracowanie i wdrożenie jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu, w tym zakup usług o charakterze szkoleniowo-warsztatowym dla podmiotów realizujących przedsięwzięcie w zakresie przestrzegania tych standardów, a także wprowadzenia produktu na rynek. Zakres i charakter tych wydatków w znacznej mierze będzie uzależniony od konkretnej koncepcji projektu.

Na jakiej podstawie dokonywana jest ocena innowacyjności produktu?

Ocena innowacyjności produktu będzie opierała się na informacjach podanych we wniosku o dofinansowanie projektu w polu Innowacyjność produktu sieciowego wprowadzanego w wyniku realizacji projektu, część XIV. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTU. Nie ma w tym zakresie konieczności załączania dodatkowych dokumentów.

Czy chcąc zakupić gotową nieruchomość (na ścianie wschodniej), w kwocie nie przekraczającej 10% kosztów inwestycyjnych to czy muszę znać ją już przy składaniu wniosku, czy będę mogła skorzystać w trakcie projektu z konkursu ofert i wybraniu najlepszej dla projektu?

Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku (Załącznik nr 3 Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu) we wniosku o dofinansowanie: 2. W cz. VI. Miejsce lokalizacji należy wskazać miejsce lub miejsca, gdzie będzie realizowany projekt. „Jeśli wskazanie dokładnego adresu lokalizacji projektu nie jest możliwe na etapie składania wniosku, należy w polu „Tytuł prawny do nieruchomości, w której projekt będzie zlokalizowany” wskazać przyczyny, dla których podanie precyzyjnego adresu docelowej lokalizacji projektu nie jest możliwe (w takiej sytuacji należy podać np. nr działki)”. Dodatkowo w opisie pola „Tytuł prawny do nieruchomości, w której projekt będzie zlokalizowany” „(...)Jeżeli nabycie nieruchomości jest planowane w trakcie realizacji projektu, określić należy planowany do uzyskania status prawny nieruchomości oraz planowany termin uzyskania, w której zlokalizowany będzie projekt.(...)” Biorąc po uwagę zapisy wspomniane we wcześniejszej odpowiedzi (pytanie 14) oraz w powyższym zapisie, przedsiębiorca przed złożeniem wniosku musi podjąć decyzję, co do lokalizacji projektu (dokonać wyboru planowanej do zakupu działki) oraz podjąć działania w celu uzyskania niezbędnej dokumentacji do rozpoczęcia robót budowlanych (kryterium 4 „Dysponowanie pozwoleniem na budowę”).

Czy zapisy dotyczące możliwości połączenia w jednym obiekcie funkcji noclegowych oraz innych, oznaczają, iż PARP wycofała się ze stanowiska, prezentowanego w poprzednich konkursach 1.3.2, iż jakiegokolwiek miejsce noclegowe w obiekcie oznacza konieczność włączenia całego obiektu do limitu wydatków na miejsca noclegowe (15% kosztów kwalifikowanych)?

Sposób wyliczania kosztów, które należy zaliczyć do miejsc noclegowych w obiektach łączących kilka funkcji zmienił się w stosunku do poprzednich naborów prowadzonych w ramach poddziałania 1.3.2 Tworzenie produktów sieciowych przez MŚP. Aktualnie możliwe jest wydzielenie takich kosztów jeżeli budynek przeznaczony jest tylko częściowo pod miejsca noclegowe. Szczegóły zawarto w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu – Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu.

Czy wszystkie środki inwestycyjne muszą być lokowane na

ścianie wschodniej?

Uregulowane zostało to w ramach kryterium Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej. Zgodnie z zapisami kryterium ocenie podlega, czy miejsce realizacji projektu znajduje się na terytorium co najmniej jednego województwa makroregionu Polski Wschodniej (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie). Jeżeli realizacja projektu będzie przebiegała w kilku lokalizacjach wszystkie miejsca lokalizacji muszą znajdować się na terenie Polski Wschodniej. W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum), w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania. Nie ma przy tym wymogu, aby podmioty występujące w konsorcjum miały siedzibę na terenie Polski Wschodniej w dniu składania wniosku o dofinansowanie.

Czy dopuszczalna jest sytuacja, że leader gwarantujący 30% wkładu własnego projektu ma mniejszą inwestycję własną od innego konsorcjanta, bo inaczej rozkładają się potrzeby inwestycyjne.

Tak, przy założeniu, że ogólnie spełnione zostaną wymogi stawiane w ramach kryterium Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione, w tym: Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum zapewniają minimalny udział finansowy we wkładzie własnym w ramach kosztów kwalifikowalnych projektu, który wynosi: - 30% - w przypadku wnioskodawcy; - 1 % dla każdego z pozostałych członków konsorcjum.

Jakim dokumentem może być poświadczony wniesienia wkładu własnego ze środków funduszy inwestycyjnych (polskich i zagranicznych)?

Dokumenty takie nie zostały określone w dokumentacji konkursowej. W przypadku kiedy koncepcja projektu w zakresie zapewnienia źródeł finansowania opiera się na deklaracji wykorzystania środków zgromadzonych w ramach funduszy inwestycyjnych wybór dokumentu, który poświadczy dysponowanie takimi środkami leży po stronie wnioskodawcy. Należy jednak pamiętać, że zarówno tak jak w przypadku promesy bankowej czy umowy pożyczki w ramach oceny wniosku badana jest wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Ponadto w przypadku dokumentów sporządzonych w języku obcym zastosowanie ma §6 ust 2 Regulaminu konkursu: Wniosek o dofinansowanie powinien zostać sporządzony w języku polskim, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 931), z wyjątkiem użycia obcojęzycznych nazw własnych lub pojedynczych wyrażań w języku obcym. Dokumenty sporządzone w języku obcym powinny zostać przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego.

W związku z koniecznością zapewnienia wkładu własnego którego dowodem jest promesa warunkowa z banku, mam pytanie dotyczące innych źródeł zapewnienia wkładu. Chodzi o środki własne zadeklarowane przez osobę fizyczną - zagranicznego inwestora z USA. Czy można przedstawić wyciąg z jego konta (z banku USA oczywiście) w dolarach amerykańskich , wraz z umową warunkową na uruchomienie tych środków po otrzymaniu dofinansowania z POPW? Czy musi

być tłumaczona przez tłumacza przysięęłego i np. przewalutowana po kursie z dnia NBP?

Zgodnie z zapisami Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku finansowania projektu również z innych niż dotacja, zewnętrznych źródeł (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Ponadto w przypadku finansowania projektu pożyczką możliwość udzielenia pożyczki musi być uwiarygodniona dokumentem potwierdzającym wolę pożyczkodawcy udzielenia pożyczki na realizację projektu oraz przedłożonymi dokumentami finansowymi pożyczkodawcy (sprawozdaniem finansowym lub w przypadku osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej PIT lub wyciągiem z konta bankowego). Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej oraz dołączonych kopii dokumentów potwierdzających zapewnienie finansowania.

Zgodnie z informacją przedstawioną w Instrukcji wyciąg bankowy z konta bankowego osoby fizycznej może być dokumentem potwierdzającym posiadanie środków na udzielenie pożyczki przez podmiot będący osobą fizyczną. Dokumentacja konkursowa nie zastrzega przy tym, czy podmiot udzielający pożyczki powinien być osobą fizyczną posiadającą obywatelstwo polskie oraz czy środki powinny być zgromadzone na krajowych rachunkach bankowych, w związku z czym środki takie mogą stanowić podstawę do udzielenia pożyczki na sfinansowanie wydatków w projekcie. Zarówno umowa pożyczki (jeżeli nie jest sporządzona w języku polskim) jak i wyciąg bankowy powinny zostać przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięęłego. Stanowi o tym §6 ust 2 Regulaminu konkursu: Wniosek o dofinansowanie powinien zostać sporządzony w języku polskim, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 931), z wyjątkiem użycia obcojęzycznych nazw własnych lub pojedynczych wyrażeń w języku obcym. Dokumenty sporządzone w języku obcym powinny zostać przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięęłego. Nie ma przy tym konieczności przewalutowania środków, a jedynie wskazania sposobu przeliczenia waluty do wartości w PLN we wniosku o dofinansowanie.

Czy biorąc pod uwagę udział trzech konsorcjantów, z których każdy realizuje jeden z trzech etapów produkcji, możemy mówić o trzech elementach składowych produktu sieciowego?

Tak, w przedstawionej koncepcji można uznać, że inwestycje poszczególnych członków konsorcjum będą głównymi elementami składowymi produktu sieciowego, przy założeniu, że inwestycje konsorcjantów nie są rozproszone i dotyczą jednego zakładu produkcyjnego, gdzie wytwarzane są półprodukty.

Czy możemy mówić o produkcie sieciowym w przypadku konsorcjum niezależnych przedsiębiorstw produkcyjnych, które wspólnie będą tworzyły jeden ciąg produkcyjny, którego efektem będzie produkt ostateczny, gotowy do sprzedaży? Innymi słowy pierwsze przedsiębiorstwo, będzie tworzyło półprodukt dla drugiego przedsiębiorstwa, to natomiast stworzy półprodukt dla trzeciego przedsiębiorstwa, które wytworzy już produkt ostateczny. W związku z powyższym dwa pierwsze przedsiębiorstwa będą posiadały tylko jednego odbiorcę, natomiast trzecie przedsiębiorstwo będzie oferowało produkt na szeroko rozumianym rynku.

Zgodnie z Regulaminem konkursu produkt sieciowy to gotowa do sprzedaży, spakietyzowana oferta opartą o rozproszoną strukturę podmiotów, atrakcji, miejsc, obiektów, funkcjonujących jako jedna spójna koncepcja, posiadająca wspólny wyróżnik (markę) produktu. Co do zasady przedstawiona koncepcja produktu, który tworzyć będą trzy podmioty, gdzie dwa z nich będą wytwarzały półprodukty, które posłużą do wytworzenia produktu ostatecznego wpisuje się w definicję produktu sieciowego.

Czy projekt może być realizowany na terenie specjalnej strefy ekonomicznej (strefa znajduje się na terenie Bieszczad). Czy realizacja projektu w takiej strefie jest dopuszczalna lub obwarowana dodatkowymi ograniczeniami?

Dokumentacja konkursowa nie reguluje niniejszych kwestii. W powyższym kontekście, tak jak we wszystkich złożonych w ramach konkursu projektach badane będzie m.in. przygotowanie do realizacji projektu, w tym w zakresie możliwości ulokowania planowanej inwestycji w zakładanym miejscu.

Czy jest dopuszczalne, by w ramach konkursu Wnioskodawca lub inny członek konsorcjum otrzymał finansowania (na podstawie umowy/promesy lub innego dokumentu) od podmiotu powiązanego z jednym z członków konsorcjum? Mamy tu na myśli np. finansowanie udzielone przez spółkę matkę, podmiot dominujący lub powiązany inaczej, który nie jest członkiem konsorcjum.

Tak, dokumentacja konkursowa nie stawia w tym zakresie przeszkód. Wiarygodność i możliwość udzielenia finansowania będzie w takim przypadku weryfikowana jak w przypadku podmiotu niepowiązanego, gdzie ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Dodatkowo należy przeanalizować, czy taka sytuacja nie spowoduje powiązania podmiotów, otrzymującego i udzielającego pożyczki (tzn. czy pożyczka została udzielona na warunkach rynkowych), w myśl załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L187 z 26.06. 2014 r., s. 1). Może mieć to znaczenie dla spełnienia warunku określonego w kryterium Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania, gdzie wskazano, że co najmniej 1 MŚP z 3 ponoszących najwyższe wydatki w ramach projektu to podmiot, który nie jest powiązany z pozostałą dwójką.

Co to jest wkład własny beneficjenta?

To środki finansowe wnoszone przez Beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną Beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Beneficjentowi); wkład własny Beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Mamy obecnie dwa projekty, które chcielibyśmy wdrożyć. Poniżej krótkie opisy: 1) Budowa nowej fabryki Fabryka zajmować się będzie produkcją gotowych prefabrykatów, z

których powstaną zabudowania mieszkalne. Fabryka będzie tworzyć gotowe elementy, które będą sprzedawane zainteresowanym podmiotom zajmującym się budową domów (np. deweloperom). 2) Produkcja energii Istniejący zakład produkcji rolnej zamierza zainstalować u siebie turbiny gazowe, które napędzane będą LNG oraz biogazem powstałym z odpadów poprodukcyjnych. Na oba projekty będą składać się takie koszty jak zakup nieruchomości, budowa hali, zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do rozpoczęcia produkcji, które zgodnie z Regulaminem konkursu są wydatkami kwalifikowanymi. Chciałbym uprzejmie zapytać, czy tego typu projekty mieszczą się w konkursie 1.3.2 Tworzenie Sieciowych Produktów przez MŚP. Dodam, że oba projekty klasyfikują się do Regionalnych Specjalizacji: energooszczędne i ekologiczne budownictwo (projekt 1) oraz produkcja energii (projekt 2). W obu przypadkach projekty byłyby realizowane przez konsorcjum składające się z trzech podmiotów, z czego jeden zapewniałby know-how, drugi finansowanie, a trzeci organizację przedsięwzięcia.

W ramach pytań i odpowiedzi nie dokonuje się oceny czy dane przedsięwzięcie kwalifikuje się do poddziałania. Poza tym, samo pytanie nie zawiera wielu danych, które pozwoliłyby na udzielenie precyzyjnej odpowiedzi. Jednak zasygnalizowano szereg wątpliwości, do których odnosimy się poniżej. W opisie 2) wskazano zakład produkcji rolnej. Należy mieć na uwadze, że podmiotami tworzącymi konsorcjum w celu realizacji projektu w poddziałaniu 1.3.2 POPW mogą być jedynie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Według Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Załącznik I, Artykuł 1 Przedsiębiorstwo: „Za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub stowarzyszenia prowadzące regularną działalność gospodarczą.” Jeśli zakład prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru i ma status MŚP, może uczestniczyć w projekcie jako członek konsorcjum. W tym zakresie istotna jest również analiza zakresu projektu. Zgodnie z kryterium nr 3 „Przedmiot projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia w ramach poddziałania.” (I etap oceny). Ocenie podlegać będzie, czy przedmiot realizacji projektu może być wspierany w ramach poddziałania, tj. czy nie stanowi działalności wykluczonej (np. rolniczej) z możliwości uzyskania pomocy na podstawie §4 oraz §20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020. Weryfikacja w zakresie przedmiotu projektu szczegółowo została opisana w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu (Załącznik nr 3 do Regulaminu konkursu) część VII. Klasyfikacja projektu, pola „Numer kodu PKD działalności, której dotyczy projekt” oraz „Opis rodzaju działalności”. Opisana w pytaniu forma funkcjonowania konsorcjum w projekcie (trzy podmioty, z czego jeden zapewniałby know-how, drugi finansowanie, a trzeci organizację przedsięwzięcia) nie jest możliwa do przyjęcia w ramach poddziałania 1.3.2 POPW. Między innymi zgodnie z kryterium nr 5 „Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione.” (II etap oceny), pkt. III

„Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum zapewniają minimalny udział finansowy we wkładzie własnym w ramach kosztów kwalifikowalnych projektu, który wynosi: - 30% - w przypadku wnioskodawcy; - 1 % dla każdego z pozostałych członków konsorcjum.” W kryterium nr 6 „Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu.” ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Powyższe oznacza, że każdy z podmiotów występujących w ramach projektu musi realizować swoją część projektu, uczestniczyć w wydatkach kwalifikowanych projektu i zapewnić odpowiednie środki finansowe na pokrycie swojej części wydatków. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu konkursu – Kryteria wyboru projektów, II etap oceny, kryterium 1 „Zgodność projektu z celami i zasadami poddziałania.”: Ocenie podlega, czy projekt obejmuje łącznie: inwestycje w spójną infrastrukturę produktów sieciowych, rozwój aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, opracowanie i wdrożenie jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu, w tym zakup usług o charakterze szkoleniowo-warsztatowym dla podmiotów realizujących przedsięwzięcie w zakresie przestrzegania ww. standardów, a także wprowadzenia produktu na rynek. Zatem w projektach muszą wystąpić wydatki dotyczące inwestycji, aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych oraz jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie konkursu. Pełna dokumentacja jest dostępna pod adresem: <http://popw.parp.gov.pl/dokumentacja-tworzenie-2018/dokumentacja-do-poddzialania-1-3-2-tworzenie-sieciowych-produktow-przez-msp-2018>

W nawiązaniu do zapisów Regulaminu Konkursu paragraf 5, ustęp 2., punkt 2), według których do kosztów kwalifikowanych zalicza się: "2) koszty działań promocyjno-informacyjnych dotyczących sieciowego produktu, inne niż określone w Załączniku do umowy Nr ... Obowiązki informacyjne beneficjenta;". Prosimy o udzielenie odpowiedzi, czy w ramach wskazanego punktu lub innego z punktów dotyczących kosztów kwalifikowanych, Konsorcjanci mają możliwość włączenia kosztów związanych z pozyskaniem środków niezbędnych do promocji na targach/eventach branżowych lub regionalnych, w postaci namiotów wystawienniczych, posiadających logo promujące markę produktu sieciowego.

Zgodnie z Regulaminem konkursu §5. Zasady finansowania projektów, ust. 10, pkt 2) w przypadku kosztów działań promocyjno-informacyjnych (ust. 2 pkt 2)): „maksymalna intensywność pomocy wynosi: 50% kosztów kwalifikowalnych w przypadku udzielenia pomocy na usługi doradcze na rzecz MŚP, 50% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pomocy szkoleniowej, które zwiększa się o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy lub o 10 punktów procentowych w przypadku usług szkoleniowych dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia KE nr 651/2014, lub pracowników niepełnosprawnych, o których mowa w art. 2 pkt 3 rozporządzenia KE nr 651/2014, przy czym łącznie intensywność pomocy nie może przekroczyć 70% kosztów kwalifikowalnych, 70% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pomocy de minimis.” Biorąc powyższe pod uwagę, wydatki związane z promocją dotyczące zakupu środków trwałych, czy też koszty udziału w targach mogą zostać uznane za kwalifikowane jedynie w ramach pomocy de minimis. Zasadność poniesienia wydatków zaplanowanych w projekcie jest dokonywana na podstawie Kryteriów wyboru projektów, w etapie II oceny zgodnie z opisem kryterium 5 „Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione.”

W nawiązaniu do zapisów Regulaminu Konkursu, paragraf 5, ustęp 2., punkt 1), litera a), według których do kosztów kwalifikowanych zalicza się: "a) nabycie nieruchomości, w tym prawa użytkowania wieczystego, z wyłączeniem lokali mieszkalnych, nieprzekraczające 10% kosztów kwalifikowanych, o których mowa w pkt 1;" Prosimy o udzielenie odpowiedzi czy wskazane w literze ograniczenie w zakresie 10% kosztów kwalifikowanych dotyczy: 1. ogólnych kosztów kwalifikowanych planowanych do poniesienia w Projekcie, czy 2. kosztów kwalifikowanych planowanych do poniesienia przez danego Konsorcjanta, planującego nabycie nieruchomości w ramach Projektu.

Zgodnie z Regulaminem konkursu §5. Zasady finansowania projektów, ust. 2 pkt. 1a) nabycie nieruchomości, w tym prawa użytkowania wieczystego, z wyłączeniem lokali mieszkalnych zostało ograniczone limitem 10% kosztów kwalifikowanych kosztów realizacji inwestycji początkowej. Koszty realizacji inwestycji początkowej to koszty dotyczące nabycia nieruchomości (pkt 1a)), nabycie środków trwałych (pkt 1b)), nabycie robót i materiałów budowlanych (pkt 1c)) oraz nabycie wartości niematerialnych i prawnych (pkt 1d)). Powyższy limit odnosi się do wydatków związanych z realizacją inwestycji początkowej, zaplanowanych przez całe konsorcjum w ramach projektu, tj. odnosi się do ogólnych kosztów kwalifikowanych inwestycji początkowej. Jednocześnie należy podkreślić, że wydatki związane z nabyciem nieruchomości mogą wystąpić u jednego lub więcej członków konsorcjum.

Czy spółka z o.o. powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa osoby fizycznej (przekształcenie w formule następstwa prawnego) będzie spełniała kryterium kwalifikowalności wnioskodawcy w konkursie 1.3.2 PO PW przy założeniu spełnienia wszystkich pozostałych warunków kryterium nr 1 I etapu oceny (odpowiedni skład konsorcjum, brak powiązań między konsorcjantami, prowadzenie działalności na terenie RP, oraz warunki V i VI), jak również przy założeniu, że przedsiębiorstwo osoby fizycznej prowadziło działalność ponad rok przed dniem złożenia wniosku i osiągało wymagane przychody z wysokości powyżej 10% szacowanych wydatków kwalifikowanych na ten podmiot)? Dla pełnej jasności, ww. sposób przekształcenia z następstwem prawnym zawiera w sobie m.in następujące etapy: - złożenie przez biegłego rewidenta opinii w sądzie wraz z planem przekształcenia, - podpisanie aktu założycielskiego spółki z o.o., - złożenie wniosku do KRS o rejestrację przekształconej z przedsiębiorstwa osoby fizycznej spółki z o.o., - rejestracja w KRS i ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, -

złożenie wniosku o wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG. Dodatkowo należy zaznaczyć, że tak przekształcona spółka z o.o. z automatu wstępuje w prawa i obowiązki przedsiębiorstwa osoby fizycznej. Z kolei biorąc pod uwagę brzmienie kryterium, należy zauważyć, że nie definiuje ono bardzo formalnie np. faktu, że przedsiębiorstwo (w naszym przypadku przekształcona spółka z o.o.) musi posiadać ten sam NIP (spółka będzie miała inny NIP niż przedsiębiorstwo osoby fizycznej).

Odnosząc się do pytania należy wskazać, że w punkcie III. kryterium 1. „Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania.” (I etap oceny) badane jest czy: „Minimum 70% (liczbowo - wynik liczony jest poprzez zaokrąglenie do pełnej liczby zgodnie z zasadami matematycznymi) członków konsorcjum (w tym wnioskodawca) prowadzi działalność gospodarczą co najmniej rok przed dniem złożenia wniosku, wykazując przychody z działalności gospodarczej, w wysokości nie mniejszej niż 10% szacowanych wydatków kwalifikowanych przypadających na danego członka konsorcjum, przynajmniej w jednym zamkniętym roku obrotowym (trwającym minimum 12 miesięcy) w okresie 3 lat poprzedzających rok, w którym złożył wniosek o dofinansowanie w konkursie.” Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dział III Przekształcenia spółek) każda osoba fizyczna, która wykonuje we własnym imieniu działalność gospodarczą, może przekształcić ją w spółkę kapitałową (Art. 551 § 5.). Przekształcenie dochodzi do skutku z chwilą wpisu przez sąd rejestrowy nowego podmiotu. Zatem brak jest przeciwskażeń do uczestnictwa takiego podmiotu w projekcie. Ocena w ramach kryterium będzie dokonana na podstawie danych podmiotu wskazanych we wniosku o dofinansowanie (informacja na temat przekształcenia będzie możliwa do zweryfikowania przez PARP na podstawie wpisów w rejestrze). Dane finansowe dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej (w tym również podmiotu przed przekształceniem) należy podać w tabeli finansowej danego członka konsorcjum.

Jak rozumieć poniższy zapis: Projekt obejmuje (...) rozwój aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych?

Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz Załącznikiem nr 1 - Kryteria wyboru projektów, II etap oceny, kryterium 1 „Zgodność projektu z celami i zasadami poddziałania.”: „Ocenie podlega, czy projekt obejmuje łącznie: inwestycje w spójną infrastrukturę produktów sieciowych, rozwój aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, opracowanie i wdrożenie jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu, w tym zakup usług o charakterze szkoleniowo-warsztatowym dla podmiotów realizujących przedsięwzięcie w zakresie przestrzegania ww. standardów, a także wprowadzenia produktu na rynek.” W zakresie projektu dotyczącym aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, mogą wystąpić wydatki odpowiednio dobrane do celu i zakresu projektu związane z np. zakupem systemu do zarządzania klientami i usługami, utworzeniem strony www promującej usługi pod jedną marką, utworzeniem portalu/strony internetowej, poprzez którą można dokonywać sprzedaży określonego rodzaju produktów, stworzeniem aplikacji/gry na telefony, tablety powiązanej z produktem sieciowym. Jednocześnie należy podkreślić, że w przypadku kosztów związanych z nabyciem wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej do 2% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, należy spełnić łącznie następujące warunki (Regulamin konkursu, §5. Zasady finansowania projektów, ust. 2, pkt. 1 d)): „ - będą wykorzystywane wyłącznie w przedsiębiorstwie przedsiębiorcy otrzymującego pomoc, - będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości, - będą nabyte od osób trzecich

niepowiązanych z przedsiębiorcą na warunkach rynkowych, - będą stanowić aktywa przedsiębiorcy otrzymującego pomoc i pozostaną związane z projektem oraz pozostaną w jego przedsiębiorstwie przez co najmniej 3 lata od dnia zakończenia realizacji projektu”. Biorąc pod uwagę powyższe zapisy Regulaminu konkursu, koszty związane z rozwojem aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (o ile miałyby być wykorzystywane przez wszystkich członków konsorcjum) powinny zostać rozdzielone na wszystkich członków konsorcjum zamierzających z nich korzystać i jednocześnie udział w tej wartości niematerialnej i prawnej będzie stanowił składnik aktywów każdego z przedsiębiorcy na zasadzie współwłasności. Takie rozwiązanie nie pozostaje w sprzeczności z wymogiem wykorzystywania wartości niematerialnej i prawnej wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu otrzymującego wsparcie z racji tego, że wsparcie zostanie przekazane każdemu z podmiotów.

Czy w ramach projektu Wnioskodawca powinien wpisywać się w co najmniej jedną ze specjalizacji wymienionych w tabelach z załącznika?

Weryfikacja w zakresie RIS odbywa się w ramach kryterium 4. „Przedmiot projektu wpisuje się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej.” (II etap oceny). Zgodnie z Instrukcją wypełnienia wniosku o dofinansowanie projektu (Załącznik nr 3 do Regulaminu konkursu) wnioskodawca wskazuje obszar lub obszary RIS, w który (które) wpisuje się przedmiot projektu. Lista obszarów obejmuje: 1. żywność i produkty rolno-spożywcze; 2. ekologia; 3. turystyka, medycyna, zdrowie; 4. Energetyka; 5. Technologie informacyjno-komunikacyjne; 6. Budownictwo ekologiczne; 7. Produkcja maszyn i urządzeń. Uzasadniając w jaki sposób przedmiot realizacji projektu wpisuje się w wybrany obszar, należy wskazać związek pomiędzy przedmiotem projektu, a zakresem przynajmniej jednej konkretnej inteligentnej specjalizacji, wskazanej w tabeli odnoszącej się do danego wspólnego obszaru RIS.

Czy w przypadku ubiegania się o wydanie pozwolenia na budowę (modernizację) obiektu objętego nadzorem konserwatora zabytków wystarczające jest zaświadczenie od ww. konserwatora o dokonanych uzgodnieniach związanych z ubieganiem się o wydanie pozwolenia na prace budowlane?

Nie jest wystarczające. W celu wykazania spełnienia kryterium 4 „Dysponowanie pozwoleniem na budowę” należy przedstawić zawiadomienie o wszczęciu postępowania na budowę lub pozwolenie na budowę. Dokumenty potwierdzające proces uzgodnień z konserwatorem zabytków są załącznikiem do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót budowlanych odpowiednio. Zgodnie z Prawem budowlanym Art. 29 Budowy i roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę, ust. 4 „Roboty budowlane, o których mowa w ust. 1 i 2, wykonywane: 1) przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków - wymagają pozwolenia na budowę, 2) na obszarze wpisanym do rejestru zabytków - wymagają dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1 - przy czym do wniosku o pozwolenie na budowę oraz do zgłoszenia należy dołączyć pozwolenie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków wydane na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.” Prawo budowlane określa również w Art. 39 Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym objętym ochroną zabytków „1. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. 2. Pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków. 3. W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru

zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. 4. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 3, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.”.

Co to jest generator wniosków i gdzie go znaleźć?

Generator Wniosków (GW) - narzędzie informatyczne udostępnione za pośrednictwem [strony internetowej PARP](#) umożliwiające wnioskodawcy utworzenie indywidualnego konta w systemie informatycznym PARP oraz złożenie wniosku o dofinansowanie w konkursie przeprowadzanym w ramach działania.

Kim jest beneficjent?

To podmiot, o którym mowa w art.2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego, które znajduje się pod [linkiem](#). Oznacza podmiot publiczny lub prywatny oraz - wyłącznie do celów rozporządzenia w sprawie EFRROW i rozporządzenia w sprawie EFMR - osobę fizyczną, odpowiedzialnych za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa, w rozumieniu pkt 13 niniejszego artykułu, „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych na mocy części drugiej tytuł IV niniejszego rozporządzenia „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy oraz podmiot, o którym mowa w art.63 [rozporządzenia ogólnego](#);

Na jakich obszarach wsparcia koncentruje się PARP w kontekście programu Polska Wschodnia (POPW)?

PARP wspiera mikro-, małych i średnich przedsiębiorców konkretnymi działaniami, które dynamizują ich rozwój, podnoszą potencjał innowacyjności i konkurencyjności, umożliwiają podjęcie współpracy z jednostkami naukowymi i instytucjami otoczenia biznesu. Koncentrujemy się na pięciu obszarach wsparcia:

- inwestycje w innowacje
- dizajn
- rynek start-upowy
- internacjonalizacja
- infrastruktura

W jaki sposób PARP uczestniczy w programie Polska Wschodnia (POPW)?

PARP uczestniczy w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia jako Instytucja Pośrednicząca odpowiedzialna za realizację działań w ramach osi priorytetowych: I (Przedsiębiorcza Polska Wschodnia) i II (Nowoczesna infrastruktura transportowa).

Czym jest Program Operacyjny Polska Wschodnia (POPW)?

Program Operacyjny Polska Wschodnia (POPW) wspiera innowacyjną przedsiębiorczość w województwach: lubelskim, podlaskim, podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim. Środki przeznaczone są na rozwój start-upów, a także na wsparcie firm, które chciałyby budować swoją przewagę konkurencyjną w kraju i za granicą w oparciu o wykorzystanie wyników prac badawczo-rozwojowych, wzornictwa czy tworzenie produktów sieciowych. Dzięki środkom z POPW możliwe są też inwestycje dotyczące zrównoważonej mobilności miejskiej w miastach wojewódzkich

makroregionu oraz rozwój połączeń drogowych.

Czy produkt sieciowy ograniczamy do obszaru turystycznego czy może to być np. branża spożywcza która będzie mieściła się w RIS dla Polski Wschodniej?

Poddziałanie nie ogranicza się do branży turystycznej. Wnioski mogą być z innych obszarów wpisujących się w katalog Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej (1. Żywność i produkty rolno-spożywcze; 2. Ekologia; 3. Turystyka, medycyna, zdrowie; 4. Energetyka; 5. Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT); 6. Budownictwo ekologiczne; 7. Produkcja maszyn i urządzeń). W związku z powyższym projekt może dotyczyć również branży spożywczej, przy uwzględnieniu działalności wykluczonych z możliwości otrzymania wsparcia (§4 oraz §20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020).

Konsorcjum będzie się składało z podmiotów, które są dzierżawcami lub poddzierżawcami obiektów od Spółki. Spółka zamierza udzielić wsparcia tym podmiotom poprzez przesunięcie spłaty czynszu (lub rezygnację z jego pobierania za okres, gdy prowadzone będą roboty całkowicie uniemożliwiające ich funkcjonowanie) w czasie realizacji zamierzeń objętym projektem. Czy środki uzyskane w ten sposób przez dzierżawców (poddzierżawców) mogą być zaliczone jako środki własne w ramach limitu 30% ?

Zgodnie z kryterium 6 „Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu.” ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. W przypadku finansowania projektu również z innych niż dotacja, zewnętrznych źródeł (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej, w tym w tabelach finansowych oraz (o ile dotyczy) załączonych do wniosku sprawozdaniach finansowych (co najmniej rachunek zysków i strat oraz bilans), a także dołączonych do wniosku kopii dokumentów potwierdzających zapewnienie finansowania. Sprawdzane jest czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu, przy czym całość wkładu własnego może pochodzić z kredytu/pożyczki.

Pytanie odnosi się do statusu Beneficjenta. Obecnie Beneficjent jest małym przedsiębiorcą. Jednakże, Beneficjent jako źródło finansowania projektu planuje emisję obligacji zamiennych. Emisja obligacji zamiennych odbędzie się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Obligacje zamienne będą uprawniały obligatariuszy do zamiany obligacji na udziały/akcje na z góry ustalonych warunkach jedynie w dniu wykupu obligacji, który

będzie przypadać w okresie trwałości projektu. Należy wskazać, że obligacje zostaną objęte przez jednego lub więcej inwestorów o statusie dużego przedsiębiorcy. W przypadku, jeżeli dojdzie do zamiany obligacji na akcje Beneficjenta, w wyniku zamiany obligacji na akcje może zdarzyć się sytuacja, że dotychczasowy główny udziałowiec Beneficjenta utraci pakiet kontrolny, a faktyczną kontrolę nad spółką Beneficjenta uzyska inwestor (duży przedsiębiorca). Czyli, w przypadku jeżeli inwestor zdecyduje się skorzystać z opcji zamiany obligacji na akcje Beneficjenta, inwestor znajdzie się w posiadaniu większości akcji dających większość w prawach głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy. Obligacje zamienne dają inwestorowi prawo do zamiany obligacji na akcje spółki. Natomiast obligacje zamienne nakładają na zarząd emitenta obowiązek emisji dodatkowych akcji spółki i ich przydziału inwestorowi. Na moment złożenia wniosku o dofinansowanie nie są znane zamiary obligatariuszy odnośnie skorzystania z prawa zamiany. Obligacje zamienne będą obligacjami na okaziciela. Rejestr uprawnionych z obligacji będzie prowadzić Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA w Warszawie lub inny podmiot posiadający odpowiednie uprawnienia w tym zakresie. Obligacje będą przedmiotem obrotu na rynku CATALYST na Giełdzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie - w przypadku takiej decyzji obligatariuszy. Beneficjent nie będzie w stanie określić, kto jest uprawniony z obligacji aż do dnia ich zamiany na akcje. Ewentualny wykup obligacji będzie przeprowadzony za pośrednictwem KDPW S.A. W związku z powyższym, czy taki przedsiębiorca, który z sukcesem wyemitował obligacje zamienne, które w ofercie pierwotnej zostały objęte przez inwestorów o statusie dużego przedsiębiorcy, może starać się o dofinansowanie jako mały przedsiębiorca? Czy w przypadku, jeżeli inwestorzy skorzystają z prawa zamiany w okresie od zakończenia projektu do upływu okresu trwałości projektu i uzyskają kontrolę nad Beneficjentem, Beneficjent utrzyma przyznaną dotację dla małego przedsiębiorcy?

Co do zasady zmiana statusu MŚP na etapie realizacji umowy o dofinansowanie oraz w okresie trwałości przez beneficjenta nie ma znaczenia dla prawidłowości realizacji projektu, tym samym jeśli inwestorzy (obligatariusze) skorzystają z prawa zamiany na akcje, nie ma to wpływu na ocenę uprawnienia przedsiębiorcy do przyznania dofinansowania (pomocy publicznej), z uwagi na status,

gdyż ten badany jest na moment zawarcia umowy. Należy przyjąć, że zmiana statusu przedsiębiorcy, którego obligatariusz, uprawniony zgodnie z warunkami obligacji zamiennej, do zamiany obligacji na akcje spółki, następuje w momencie dokonania zamiany (która jest konsekwencją dokonania przez obligatariusza wyboru przysługującego świadczenia), bez konieczności upływu okresów referencyjnych. Powyższe nie zwalnia jednak instytucji udzielającej wsparcia od zbadania warunków emisji obligacji i oceny statusu MŚP na etapie udzielenia dofinansowania (lub później), czy zmiany w strukturze własności nie mają na celu ominięcia przepisów w zakresie przepisów Załącznika I do rozporządzenia 651/2014. Wszelkie przesłanki, które mogą świadczyć o takim zamierzonym działaniu ze strony wnioskodawcy mogą posłużyć IP do odrzucenia wniosku o dofinansowanie lub odmowy udzielenia wsparcia. Gdyby takie przesłanki pojawiły się na późniejszym etapie umowa o dofinansowanie zostałaby rozwiązana. Ponadto należy mieć świadomość wyroków sądów, które zapadły w kontekście trwałości projektu w sprawach o sygn. akt II GSK 5186/16 (wyrok NSA z 17 maja 2017 r.) oraz IV SA/GI1182/15 (wyrok WSA z dnia 20 czerwca 2016 r.)

Pytanie odnosi się do wzoru umowy o dofinansowanie; § 9 a Warunek; ust. 3. o treści „Beneficjent zobowiązany jest do złożenia do Instytucji Pośredniczącej w terminie do dnia ..... dokumentów potwierdzających zewnętrzne źródła finansowania projektu." Jakie dokumenty powinien przedstawić Instytucji Pośredniczącej Beneficjent, który założył, że źródłem finansowania projektu będą wpływy z emisji obligacji. Beneficjent planuje pozyskać środki finansowe z emisji obligacji zamiennej na akcje dokonanej w ramach oferty prywatnej. Obligacje zostaną uplasowane wśród kilku zainteresowanych Inwestorów, w tym inwestorów instytucjonalnych. Poniżej przedstawiamy główne etapy procesu emisji obligacji przewidziane przez Beneficjenta: 1/ Sporządzenie dokumentu Propozycja nabycia obligacji na okaziciela serii A - dokument jest tożsamy z prospektem i zawiera szczegółowy opis projektu, warunki oferty oraz warunki emisji. 2/Dystrybucja dokumentu Propozycji nabycia obligacji na okaziciela serii A wśród zainteresowanych inwestorów. 3/ Zebranie od inwestorów poprawnie wypełnionych dokumentów pn. Formularz przyjęcia propozycji nabycia, które stanowią zobowiązanie inwestora do wpłacenia środków w określonym terminie - harmonogram emisji będzie przedstawiony w propozycji nabycia. Wpłaty środków będą dokonywane przez inwestorów w trakcie projektu. 4/ wpłaty środków finansowych na rachunek bankowy Beneficjenta. 5/ Wprowadzenie obligacji na rynek GPW Catalyst - w przypadku decyzji inwestorów. Czy w ramach przedstawionego powyżej zapisu paragrafu 9a ust 3 z umowy o dofinansowanie, Instytucja Pośrednicząca zaakceptuje jako źródło finansowania projektu poprawnie wypełnione Formularze

przyjęcia propozycji nabycia, w których inwestor przyjmuje propozycję nabycia i zobowiązuje się dokonać wpłaty środków finansowych w określonym harmonogramie?

Zgodnie z § 9 a ust. 3 wzoru umowy o dofinansowanie beneficjent jest zobowiązany do złożenia do Instytucji Pośredniczącej, we wskazanym w umowie terminie dokumentów potwierdzających zewnętrzne źródła finansowania projektu. Wypełniony formularz przyjęcia propozycji nabycia obligacji, pomimo iż może stanowić o określonym zobowiązaniu inwestora, nie stanowi o nabyciu obligacji czy zakończeniu ich emisji. Tym samym nie może być rozpatrywany jako dokument potwierdzający posiadanie zewnętrznego źródła finansowania projektu na etapie umowy o dofinansowanie projektu. Takie finansowanie mogłoby zostać wykazane na podstawie dokumentów potwierdzających posiadanie środków pochodzących z już dokonanych wpłat inwestorów. Należy wskazać, iż analiza oceny dopuszczalności dokumentowania zewnętrznych źródeł finansowania projektu, zgodnie z umową o dofinansowanie, nie może być dokonywana w oderwaniu od etapu oceny projektu i wymogów spełnienia właściwego w tym zakresie kryterium. Zgodnie z kryterium oceny projektu Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu dopuszczone jest finansowanie projektu ze źródeł zewnętrznych (np. kredyt, pożyczka), a ocenie podlega wiarygodność/ realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. W przypadku emisji obligacji zgodnie z Ustawą o obligacjach (Dz.U. 2018 poz. 483 t.j.), na etapie wniosku o dofinansowanie należałoby przedstawić m.in. dokumenty potwierdzające dokonanie przydziału obligacji, zgodnie z zasadami określonymi w ww. Ustawie o obligacjach (Art. 43 i 44). Powyższy dokument jest istotny w odniesieniu do Art. 45 Ustawy o obligacjach w celu uprawdopodobnienia, że emisja obligacji doszła do skutku. Ma to związek z koniecznością zapewnienia finansowania wkładu własnego podmiotu realizującego zadania w projekcie. Należałoby przedstawić również dokumenty potwierdzające zapis na obligacje lub przyjęcie propozycji nabycia obligacji, stanowiące podstawę dokonania przydziału obligacji, złożone przez zainteresowane podmioty. W celu dokonania oceny takiego sposobu finansowania projektu, tak jak zostało to opisane w odniesieniu do pożyczki w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu – Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu, należy przedstawić dokumenty finansowe podmiotu, któremu przydzielono obligacje, które potwierdzą wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Dodatkowo, w celu oceny całości procesu należałoby przedstawić co najmniej dokument (np. treść propozycji nabycia zgodną z Art. 35 ww. Ustawy) określający warunki emisji obligacji, w przypadku obligacji zamiennych – statut spółki, uchwałę spółki, dokument potwierdzający zgłoszenie zgodnie z art. 19 ust. 3 ww. Ustawy o obligacjach.

Czy możliwe jest ustanowienie zabezpieczenia hipotecznego na nieruchomości, na której będą przeprowadzane prace modernizacyjne/remontowe? Czy PARP wymaga, aby nieruchomość była wolna od jakichkolwiek zabezpieczeń? Konkretnie chodzi o sytuacje, w których nieruchomość byłaby zabezpieczeniem dla banku na kredyt na wkład własny.

Tak, możliwe jest ustanowienie takiego zabezpieczenia kredytu. Zgodnie ze wzorem promesy kredytowej stanowiącym Załącznik nr 9 do Regulaminu konkursu wśród warunków zawarcia umowy kredytowej jest dopuszczalne wskazanie ustanowienia zabezpieczenia spłaty kredytu. Formę zabezpieczenia określa bank, w tym m.in. może to być hipoteka. Jednocześnie należy pamiętać o konieczności ustanowienia obligatoryjnych zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy o dofinansowanie zgodnie z § 15 Wzoru umowy o dofinansowanie projektu (Załącznik nr 4 do Regulaminu konkursu).

W ramach projektu planowany jest zakup nieruchomości

gruntowych, gdzie zostaną przeprowadzone prace budowlane (budowa hal produkcyjnych/montażowych). Zgodnie z kryterium oceny projektów - kryterium nr 4 pn. "Dysponowanie pozwoleniem na budowę": "Ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum dysponują wszystkimi pozwoleniami na budowę wymaganymi zgodnie z Prawem Budowlanym do rozpoczęcia robót budowlanych. Kryterium uznaje się za spełnione także w przypadku dysponowania zawiadomieniem o wszczęciu postępowania w sprawie wydania ww. pozwolenia na budowę". Z powyższego wynika, że Wnioskodawca (członkowie konsorcjum) na moment składania wniosku powinien dysponować pozwoleniem na budowę (zawiadomieniem o wszczęciu postępowania) w stosunku do nieruchomości gruntowych, które mają dopiero zostać nabyte w ramach projektu. Jest to oczywista sprzeczność. Jak wyżej wymieniony problem należy rozwiązać?

Zgodnie z opisem kryterium 4 „Dysponowanie pozwoleniem na budowę.” należy wykazać dysponowanie pozwoleniami na budowę wymaganymi zgodnie z Prawem Budowlanym do rozpoczęcia robót budowlanych. W związku z powyższym oraz zapisami dokumentacji konkursowej, załącznik do wniosku o dofinansowanie stanowią dokumenty potwierdzające dysponowanie pozwoleniami na budowę lub zawiadomieniami o wszczęciu postępowania w sprawie wydania ww. decyzji. Zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.2018.1202 t.j. z dnia 2018.06.22) Art. 3 ust. 11 jeśli mówimy o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane „należy przez to rozumieć tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, przewidującego uprawnienia do wykonywania robót budowlanych”. Zgodnie z zapisami ww. Prawa budowlanego, Art. 4 „Każdy ma prawo zabudowy nieruchomości gruntowej, jeżeli wykaże prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, pod warunkiem zgodności zamierzenia budowlanego z przepisami.”. Wnioskodawca może wystąpić do organu o wydanie pozwolenia na budowę przedkładając oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane na podstawie np. oświadczenia właściciela nieruchomości lub umowy warunkowej zakupu nieruchomości.

Czy istnieje wymóg, aby lider oraz pozostałe przedsiębiorstwa konsorcjum posiadały w KRS wpis siedziby lub oddziału na terenie makroregionu Polski Wschodniej?

Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, kryterium 1 „Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania.” Część IV. 3 „Wnioskodawca oświadcza, że wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru: . w przypadku rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. . w przypadku Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.” W związku z powyższym nie ma wymogu, aby podmioty występujące w konsorcjum miały siedzibę na terenie Polski Wschodniej. Jedynie w zakresie

kwalifikowalności wydatków związanych z zakupem mobilnych środków trwałych, istotna będzie lokalizacja siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum). W przypadku planowania w ramach projektu zakupu mobilnych środków trwałych, należy potwierdzić możliwość zaewidencjonowania i przekazania ich do użytkowania na terenie Polski Wschodniej zgodnie z kryterium 2 „Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej.”: „W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum), w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania.”

Czy oddziały Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego posiadające osobowość prawną i wpisane do rejestru przedsiębiorców KRS mogą być członkami konsorcjum w poddziałaniu 1.3.2 POPW?

Projekty w poddziałaniu 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP POPW mogą być realizowane przez konsorcjum - grupę podmiotów wspólnie realizujących Projekt, w skład którego wchodzi co najmniej 3 przedsiębiorców (Lider oraz co najmniej 2 członków konsorcjum), z których każdy jest MŚP (mikro, małym lub średnim przedsiębiorstwem) prowadzącym działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru. Zgodnie z regulaminem konkursu, §2. Określenia i skróty, pkt. 12) za mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę należy uznać odpowiednio mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę spełniającego warunki określone w załączniku I do rozporządzenia KE nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Załącznik I. Biorąc powyższe pod uwagę, jeśli wspomniane w pytaniu oddziały PTTK mają status MŚP, mogą uczestniczyć w projekcie jako członek konsorcjum.

Czy pomysł na utworzenie portalu/ strony internetowej poprzez którą w łatwy /prosty sposób można by dokonywać sprzedaży określonego rodzaju produktów może być wsparty tymi funduszami?

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu konkursu – Kryteria wyboru projektów, II etap oceny, kryterium 1 „Zgodność projektu z celami i zasadami poddziałania.”:

Ocenie podlega, czy projekt obejmuje łącznie: - inwestycje w spójną infrastrukturę produktów sieciowych, - rozwój aplikacji i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, - opracowanie i wdrożenie jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu, w tym zakup usług o charakterze szkoleniowo-warsztatowym dla podmiotów realizujących przedsięwzięcie w zakresie przestrzegania ww. standardów, a także wprowadzenia produktu na rynek.

Zatem utworzenie portalu/strony internetowej może wystąpić w projekcie, o ile wystąpią w nim wydatki dotyczące inwestycji oraz jednolitych standardów funkcjonowania i promocji produktu zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie konkursu.

Pełna dokumentacja jest dostępna pod adresem: <http://popw.parp.gov.pl/dokumentacja-tworzenie-20>

Czy w przypadku nieosiągnięcia przez partnerów planowanego poziomu sprzedaży usług (mimo podjęcia wszelkich działań służących osiągnięciu planowanego poziomu), wobec partnerów mogą być wyciągnięte jakieś konsekwencje finansowe?

Zasady dotyczące postępowania w przypadku nieosiągnięcia wskaźników zostały opisane w Załączniku nr 4 do Regulaminu konkursu – Wzór umowy o dofinansowanie projektu w § 27. Nieosiągnięcie wskaźników.

Czy mikroprzedsiębiorca będący osobą indywidualną prowadzącą działalność gospodarczą w Polsce na podstawie wpisu do CEIDG może być członkiem konsorcjum w programie 1.3.2? Jeżeli tak, to jaki zakres danych powinien przedstawić w tabelach finansowych podmiot, który rozlicza się na podstawie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych (nie ustala wyniku finansowego, nie sporządza bilansu ani rachunku przepływów pieniężnych)?

Tak, podmioty wpisane do CEIDG mogą występować w ramach konsorcjum. Załącznik „Tabele finansowe - Sytuacja finansowa oraz jej prognoza” powinien zostać przygotowany dla każdego członka konsorcjum oddzielnie (w tym Lidera). Tabele finansowe w swojej treści lub w nazwie pliku powinny zawierać nazwę konsorcjanta, którego dotyczą. Osobne pliki przygotowane dla poszczególnych przedsiębiorców powinny zawierać ich dane wynikające z dotychczasowej działalności (z zakresie dostępnym dla danego podmiotu), a także prognozę danych z uwzględnieniem udziału przedsiębiorcy w realizacji jego części zadań w projekcie niezależnie od tego czy podmioty te zobligowane są do sporządzania sprawozdań finansowych.

Zgodnie z Par. 4 ust. 3 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 Pomoc finansowa nie może być udzielona na działalność w zakresie: (...) produkcji lub wprowadzania do obrotu napojów alkoholowych. Jak definiowany jest napój alkoholowy? Proszę o wskazanie zapisów ustaw wiążących w tej kwestii.

Przepis art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, ze zm.) stanowi, że "napojem alkoholowym", w rozumieniu ustawy, jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu.

Istnieją całkowicie pozbawione alkoholu wersje wina i piwa. Jednakże na gruncie kodów PKD nie istnieje rozgraniczenie na

wina i piwa bezalkoholowe i tradycyjne - tym samym kod 11.02.Z - Produkcja win gronowych obejmuje także produkcję win bezalkoholowych, a kod 11.05.Z - Produkcja piwa obejmuje produkcję piwa bezalkoholowego. W jaki sposób określane jest spełnienie wymogu o niemożności udzielenia wsparcia na produkcję lub wprowadzania do obrotu napojów alkoholowych, czy istnieje np. lista kodów PKD wykluczonych ze wsparcia w ramach powyższego konkursu? Istotnie w przypadku określenia spełnienia wymogu poprzez kod PKD eliminacja wskazanych wyżej kodów eliminowałaby ze wsparcia rosnące na znaczeniu rynkowym wersje bezalkoholowe wina i piwa.

Zgodnie z kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, w I etapie oceny w kryterium 3 „Przedmiot projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia w ramach poddziałania.” oceniane jest czy przedmiot realizacji projektu może być wspierany w ramach poddziałania, tj. czy nie stanowi działalności wykluczonej z możliwości uzyskania pomocy na podstawie § 4 lub § 20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020. Zakres oceny projektu szczegółowo został opisany w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie część VIII. Klasyfikacja projektu, pola „Numer kodu PKD działalności, której dotyczy projekt” oraz „Opis rodzaju działalności” (str. 10-14).

Czy w przypadku braku na etapie składania wniosku o dofinansowanie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę, pozwolenia na budowę lub promesy bankowej będzie możliwość uzupełnienia po złożeniu wniosku? Czy taki uzupełniony dokument będzie mógł zostać wystawiony z datą po złożeniu wniosku o dofinansowanie?

Regulamin konkursu nie przewiduje ograniczeń w tym zakresie. W związku z tym, w przypadku braku załączenia niezbędnych dokumentów wymaganych specyfiką projektu, w tym pozwolenia na budowę (co najmniej zawiadomienia o wszczęciu postępowania) lub promesy kredytowej wnioskodawca, w ramach uzupełnień do wniosku, zostanie jednokrotnie wezwany do uzupełnienia dokumentów we wskazanym terminie. Nie będzie przy tym decydująca data wystawienia dokumentu.

Jak należy rozumieć zapis "Do wydatków kwalifikowanych dotyczących głównych atrakcji/elementów nie są zaliczane wydatki kwalifikowane w części dotyczącej miejsc noclegowych." Czy w związku z tym czy jedną z głównych atrakcji może być inwestycja związana z miejscami noclegowymi (koszty tej inwestycji są wyższe niż koszty tworzonych miejsc noclegowych)?

Zgodnie z Regulaminem konkursu, §5. Zasady finansowania projektów, Ust. 11 „Dofinansowane projekty muszą być skupione wokół nie więcej niż trzech głównych atrakcji/elementów pakietu/składowych, będących przedmiotem wsparcia w ramach projektu, stanowiących podstawę do tworzenia produktu sieciowego. Do wydatków kwalifikowanych dotyczących głównych atrakcji/elementów nie są zaliczane wydatki kwalifikowane w części dotyczącej miejsc noclegowych.”. Jednocześnie zgodnie z zapisami Załącznika nr 3 do Regulaminu konkursu - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu, cz. IX. Harmonogram rzeczowo-finansowy (Str. 32 Uwaga): „Koszty miejsc noclegowych nie mogą być zaliczone do kategorii kosztów części głównej projektu, stąd koszt ten nie jest agregowany do wyliczenia czy minimalny udział wydatków inwestycyjnych związanych z maksymalnie 3 głównymi atrakcjami/elementami pakietu/składowymi, będącymi przedmiotem wsparcia w ramach projektu stanowi 50% wszystkich kosztów kwalifikowanych. W praktyce oznacza to, że maksymalnie 3 główne elementy projektu mogą być związane z miejscami noclegowymi, ale koszt tych miejsc nie może zostać uwzględniony w celu spełnienia warunku, o którym mowa wyżej.” Powyższy zapis oznacza, że jeśli w projekcie pojawi się obiekt zawierający różne funkcje, to w części kosztów związanych z podstawą do stworzenia produktu sieciowego (np. usługowe, rekreacyjne, muzealne, produkcyjne itp.) będą główną częścią projektu. Koszty części noclegowej (o ile wystąpi w obiekcie) należy wyliczyć zgodnie z zasadami określonymi w ww. Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu. Przykład wyliczenia kosztów związanych z noclegami został opisany w odpowiedzi na pytanie 1, Kategoria 3: Koszty kwalifikowane. Jednocześnie zwracamy uwagę, że zgodnie z Regulaminem konkursu, §5. Zasady finansowania projektów, ust. 5, pkt 2) „2) minimalny udział wydatków inwestycyjnych (rozliczanych na podstawie ust. 2 pkt 1 lit. a - c) związanych z maksymalnie 3 głównymi atrakcjami/elementami pakietu/składowymi, będącymi 14 przedmiotem wsparcia w ramach projektu musi wynieść 50% wszystkich kosztów kwalifikowanych projektu; 3) maksymalny udział wydatków inwestycyjnych (rozliczanych na podstawie ust. 2 pkt 1 lit. a-c) związanych z miejscami noclegowymi nie może przekroczyć 15% wszystkich kosztów kwalifikowanych.”.

Wnioskodawca ma zamiar zakupić nieruchomość i budynek, który będzie głównym elementem projektu. Budynek jest w trakcie budowy (istnieje jednak dziennik budowy) tzn. posiada pozwolenie na budowę, ale od kilku lat nie są w nim przeprowadzane prace budowlane dlatego budynek należy zmodernizować/wyremontować. Po zakupie nieruchomości wraz z budynkiem Wnioskodawca zamierza rozpocząć realizację projektu (oczywiście po złożeniu wniosku o dofinansowanie). Czy w związku z faktem, że budynek od strony formalnej jest w trakcie budowy nie będzie to traktowane jako rozpoczęcie realizacji projektu i nie zostanie pełniony efekt zachęty? Czy nie ma to znaczenia ze względu na fakt, iż faktyczne roboty budowlane rozpoczną się dopiero po zakupie nieruchomości i budynku i złożeniu wniosku o dofinansowanie?

Zgodnie z zasadami wynikającymi z tzw. efektu zachęty warunkiem udzielenia dofinansowania jest złożenie przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie projektu przed rozpoczęciem prac związanych z realizacją projektu. 13 Sytuację tę należy rozpatrywać z punktu widzenia podmiotu, który planuje przeprowadzić inwestycję. Nie ma więc decydującego znaczenia, że prace w budynku zostały rozpoczęte przez innego inwestora. Jednak w związku z informacją o tym, że od kilku lat w budynku nie są prowadzone prace budowlane wątpliwa wydaje się ważność wydanego pozwolenia na budowę.

Czy usługa prowadzona online może być przedmiotem projektu?

Wnioski mogą dotyczyć projektów z obszarów wpisujących się w katalog Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej (1. Żywność i produkty rolno-spożywcze; 2. Ekologia; 3. Turystyka, medycyna, zdrowie; 4. Energetyka; 5. Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT); 6. Budownictwo ekologiczne; 7. Produkcja maszyn i urządzeń). 12 W związku z powyższym, projekt może dotyczyć dowolnej branży wpisującej się w RIS, przy uwzględnieniu działalności wykluczonych z możliwości otrzymania wsparcia (§4 oraz §20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020).

W ramach projektu planowane jest przygotowanie partnerów do wspólnego świadczenia usługi dla firm. Usługa obejmować będzie kilka modułów, które razem zapewnią klientom kompleksową obsługę w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Czy w przypadku segmentowania usługi i umożliwienia klientom korzystania tylko z wybranych modułów usługi (ale sprzedawanych pod jedną marką) zachowana zostanie kwalifikowalność usługi jako produktu sieciowego?

Nie ma możliwości udzielenia precyzyjnej odpowiedzi na tak zadane pytanie. Zgodnie z Regulaminem konkursu poprzez produkt sieciowy rozumie się gotową do sprzedaży spakietyzowaną ofertę opartą o rozproszoną strukturę podmiotów, atrakcji, miejsc, obiektów, funkcjonujących jako jedna spójna koncepcja, posiadająca wspólny, wiodący wyróżnik (markę) produktu. Należy pamiętać, że realizacja projektu i środki przekazane w ramach dofinansowania mają służyć realizacji projektu sieciowego, a nie finansowaniu indywidualnych działalności poszczególnych konsorcjantów. Projekt powinien zostać zrealizowany zgodnie z założeniami przedstawionymi w ramach wniosku o dofinansowanie, czyli jako produkt sieciowy sprzedawany np. w ramach różnych przewidzianych pakietów - o ile takie występują w projekcie. W okresie trwałości projektu realizacja tych założeń będzie podlegała kontroli ze strony Instytucji Pośredniczącej. Niemniej jednak nie można wykluczyć sporadycznej sprzedaży indywidualnej pojedynczych usług/produktów, przy założeniu, że sprzedaż ta musi być marginalna, realizowana pod marką produktu sieciowego, a projekt będzie realizowany zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie w kooperacji wszystkich konsorcjantów. W przeciwnym razie nie zostaną zrealizowane cele projektu założone we wniosku o dofinansowanie co może być podstawą do żądania zwrotu dofinansowania.

Zapis §5., pkt 14 brzmi: Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą posiadać odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca oraz członkowie 11 konsorcjum muszą dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. Konsorcjum będzie dysponowało wymaganym wkładem finansowym własnym w ramach kosztów kwalifikowanych projektu zgodnie z §5., pkt 13 (30% wnioskodawca, 1% pozostali). Jaką realnie kwotą musi dysponować konsorcjum w dacie podpisania umowy? Czy

wymagane jest w tej dacie dysponowanie pełnym wkładem własnym wraz z podatkiem VAT (58% wartości całego projektu) oraz kwotą 10% wartości dofinansowania wynikającą z płatności końcowej ? Czy dysponowanie (na początku robót) kwotą pozwalającą na zapłatę faktur za pierwszy okres rozliczeniowy z podatkiem VAT i uwzględniającą zwrot tego podatku po 60 dniach oraz dofinansowanie przez PARP w wysokości 70% etapu robót i potwierdzone dokumentami sukcesywne uzupełnianie własnych środków (oszczędności z rat czynszu, bankowa promesa kredytowa, itp.) będzie uznane za wypełnienie tego warunku?

Zgodnie z kryterium 6 „Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu.” ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. W przypadku finansowania projektu również z innych niż dotacja, zewnętrznych źródeł (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej, w tym w tabelach finansowych oraz (o ile dotyczy) załączonych do wniosku sprawozdaniach finansowych (co najmniej rachunek zysków i strat oraz bilans), a także dołączonych do wniosku kopii dokumentów potwierdzających zapewnienie finansowania. Sprawdzane jest czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu, przy czym całość wkładu własnego może pochodzić z kredytu/pożyczki. Dodatkowo należy zauważyć, że ocena czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu dokonywana jest na etapie oceny kryteriów wyboru projektów. Na etapie podpisania umowy o dofinansowanie wnioskodawca powinien przedstawić wraz z dokumentami do podpisania umowy podpisane umowy kredytowe/pożyczkowe o ile były przewidziane jako źródło finansowania wydatków (Załącznik nr 5 do Regulaminu konkursu – Lista dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy o dofinansowanie). Szczegółowa koncepcja projektu, również w zakresie możliwości płynnego sfinansowania wydatków zostanie dokonana przez Komisję Oceny Projektów, przy uwzględnieniu wszystkich planowanych źródeł finansowania wydatków, również w odniesieniu do możliwości jego sfinansowania z przychodów/środków generowanych po podpisaniu umowy o dofinansowanie. Niemniej jednak możliwość wygenerowania deklarowanych środków musi być wiarygodna i poparta dotychczas osiąganymi wpływami/dochodami danego podmiotu (członka konsorcjum lub lidera) wynikającymi np. z dochodów wygenerowanych z prowadzonej działalności gospodarczej, w przeciwnym razie przedstawiona koncepcja zostanie zakwestionowana. Podsumowując należy zauważyć, że nie ma wyznaczonego progu środków jakimi powinien dysponować wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum w dniu podpisania umowy o dofinansowanie, aby uznać kryterium za spełnione. Nie wyklucza to przy tym możliwości przyjęcia zaproponowanych w pytaniu założeń i źródeł finansowania projektu, o ile cała koncepcja okaże się realna oraz poparta wiarygodnymi dokumentami.

Czy jest możliwość finansowania wkładu własnego w całości kredytem czy tylko częściowo?

Wydatki w projekcie mogą być sfinansowane ze środków własnych, środków zewnętrznych lub połączenia obu tych źródeł finansowania.

Czy produkt sieciowy ograniczamy do obszaru turystycznego czy może to być np. branża spożywcza która będzie mieściła się w RIS dla Polski Wschodniej?

Poddziałanie nie ogranicza się do branży turystycznej. Wnioski mogą być z innych obszarów wpisujących się w katalog Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej (1. Żywność i produkty rolno-spożywcze; 2. Ekologia; 3. Turystyka, medycyna, zdrowie; 4. Energetyka; 5. Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT); 6. Budownictwo ekologiczne; 7. Produkcja maszyn i urządzeń). W związku z powyższym projekt może dotyczyć również branży spożywczej, przy uwzględnieniu działalności wykluczonych z możliwości otrzymania wsparcia (§4 oraz §20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020).

Konsorcjum będzie się składało z podmiotów, które są dzierżawcami lub poddzierżawcami obiektów od Spółki. Spółka zamierza udzielić wsparcia tym podmiotom poprzez przesunięcie spłaty czynszu (lub rezygnację z jego pobierania za okres, gdy prowadzone będą roboty całkowicie uniemożliwiające ich funkcjonowanie) w czasie realizacji zamierzeń objętym projektem. Czy środki uzyskane w ten sposób przez dzierżawców (poddzierżawców) mogą być zaliczone jako środki własne w ramach limitu 30% ?

Zgodnie z kryterium 6 „Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu.” ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. W przypadku finansowania projektu również z innych niż dotacja, zewnętrznych źródeł (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej, w tym w tabelach finansowych oraz (o ile dotyczy) załączonych do wniosku sprawozdaniach finansowych (co najmniej rachunek zysków i strat oraz bilans), a także dołączonych do wniosku kopii dokumentów potwierdzających zapewnienie finansowania. Sprawdzane jest czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu, przy czym całość wkładu własnego może pochodzić z kredytu/pożyczki.

Proszę o wyjaśnienie: kryterium wyboru 4: Dysponowanie pozwoleniem na budowę. W ramach Projektu planujemy budowę zaplecza noclegowego w postaci 6 domków, każdy poniżej 35 m², na działce 6 000 m². Czyli w tym przypadku - zgodnie z prawem - nie wymagane jest pozwolenie na budowę. Czy - i jeśli tak to jaki - dokument musimy przedstawić na I etapie oceny wniosku?

Na etapie składania wniosku o dofinansowanie, zgodnie z kryterium 4 „Dysponowanie pozwoleniem

na budowę.” wymagane jest dysponowanie wszystkimi pozwoleniami na budowę wymaganymi zgodnie z Prawem Budowlanym do rozpoczęcia robót budowlanych. Kryterium uznaje się za spełnione również w przypadku dysponowania zawiadomieniem o wszczęciu postępowania w sprawie wydania ww. decyzji. Jeżeli zgodnie z przepisami prawa, dla realizacji planowanych w ramach projektu inwestycji, nie ma konieczności uzyskania pozwolenia/pozwoleń na budowę wnioskodawca w kryterium 4 uzyskuje 1 punkt. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Regulaminu konkursu „Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie” we wniosku o dofinansowanie w części XIII Przygotowanie do realizacji projektu należy opisać posiadane przez wnioskodawcę i pozostałych członków konsorcjum lub planowane do uzyskania dokumenty administracyjne (o ile dotyczy) niezbędne do realizacji inwestycji oraz prowadzenia działalności gospodarczej po zrealizowaniu projektu (w tym zgłoszenia robót budowlanych). Jeżeli zgodnie z przepisami prawa nie ma konieczności uzyskania pozwolenia/pozwoleń na budowę w przypadku planowanego do realizacji projektu oraz innych dokumentów administracyjnych, w polu: Szczegółowe informacje uzasadniające brak konieczności uzyskania dokumentów administracyjnych (o ile dotyczy), należy szczegółowo uzasadnić wskazując zadania, których te informacje dotyczą. W przypadku wątpliwości wnioskodawcy co do konieczności wydania pozwolenia na budowę lub dokonania zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych w opisanej sytuacji zaleca się konsultację z organem odpowiedzialnym z punktu widzenia lokalizacji planowanej inwestycji w celu uzyskania opinii. Opinię taką powinno się załączyć do wniosku o dofinansowanie w ramach załącznika „Inne”. Jednocześnie zwracamy uwagę, że zgodnie z §12 ust. 5 Regulaminu konkursu dokumentami niezbędnymi do podpisania umowy są m.in. zgłoszenie /zgłoszenia robót budowlanych, do których nie wniesiono sprzeciwu.

Opis sytuacji: lider konsorcjum: koszty kwalifikowane 10 000 000 PLN,- konsorcjanci odpowiednio 3 000 000 PLN i 4 000 000 PLN,- razem koszty kwalifikowane: 17 000 000 PLN. Czy lider ma wykazać się zdolnością finansową na realizację całej inwestycji, czy każdy z konsorcjantów musi zabezpieczyć finansowanie "swojej" części inwestycji? Konkretnie: Jeśli każdy z konsorcjantów przedstawi promesy kredytowe na 65% kosztów kwalifikowanych "swojej" inwestycji będzie spełnione kryterium 6 (Wnioskodawca i członkowie konsorcjum 10 zapewniają finansowanie projektu). Oczywiście przy założeniu realizacji inwestycji w etapach przy częściowym wykorzystaniu środków dotacyjnych w montażu finansowym inwestycji.

Zgodnie z kryterium 6 „Wnioskodawca i członkowie konsorcjum zapewniają finansowanie projektu.” ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum muszą dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. W przypadku finansowania projektu również z innych niż dotacja, zewnętrznych źródeł (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej, w tym w tabelach finansowych oraz (o ile dotyczy) załączonych do wniosku sprawozdaniach finansowych (co najmniej rachunek zysków i strat oraz bilans), a także dołączonych do wniosku kopii dokumentów potwierdzających zapewnienie finansowania. Sprawdzane jest czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum posiadają odpowiednie środki finansowe do sfinansowania swojej części wydatków w ramach projektu, przy czym całość wkładu własnego może pochodzić z kredytu/pożyczki.

**W regulaminie naboru jest następujący fragment:
"Dofinansowaniu będą podlegały projekty dotyczące inwestycji początkowej i prowadzące do utworzenia i rozwoju innowacyjnych produktów sieciowych w obszarach wpisujących się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych, dla co najmniej dwóch województw Polski Wschodniej (według załącznika nr 6 do Regulaminu) i które realizowane będą na terytorium makroregionu Polski Wschodniej. " Czy z tego fragmentu regulaminu (lub z jakiegokolwiek innego) wynika, że realizacja projektu musi się odbyć w lokalizacjach położonych w co najmniej dwóch województwach podregionu Polski Wschodniej? Czy możliwa jest realizacja projektu w lokalizacjach położonych na terenie tylko jednego województwa?**

Z żadnego dokumentu konkursowego nie wynika, że realizacja projektu „musi się odbyć w lokalizacjach położonych w co najmniej dwóch województwach podregionu Polski Wschodniej”. 9 Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów stanowiącymi załącznik nr 1 do Regulaminu konkursu, kryterium 2 "Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej." ocenie podlega, czy miejsce realizacji projektu znajduje się na terytorium co najmniej jednego województwa makroregionu Polski Wschodniej (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie). Jeżeli realizacja projektu będzie przebiegała w kilku lokalizacjach wszystkie miejsca lokalizacji muszą znajdować się na terenie Polski Wschodniej. W związku z powyższym możliwa jest realizacja projektu w jednej lub więcej lokalizacji na terytorium makroregionu Polski Wschodniej.

Wnioskodawca w ramach realizacji projektu planuje zakup nieruchomości niezabudowanej oraz prace budowlane związane ze wznoszeniem obiektu na tej nieruchomości. Planowane prace budowlane wymagają uzyskania decyzji administracyjnych- pozwolenia na budowę. Na dzień składania wniosku Wnioskodawca dysponować będzie wskazanymi dokumentami administracyjnymi, jednak wystawionymi na właściciela nieruchomości, nie na Wnioskodawcę, ponadto umowę warunkową, która będzie dotyczyła zarówno przeniesienia pozwolenia na budowę na Wnioskodawcę jak i zakup nieruchomości. Czy projekt spełni kryterium formalne - specyficzne tj. Dysponowanie pozwoleniem na budowę, jeżeli to pozwolenie nie będzie wystawione na Wnioskodawcę? Proszę o informację jakie istnieje możliwe rozwiązanie takiej sytuacji.

Co do zasady pozwolenie na budowę powinno zostać wydane na wnioskodawcę nie na właściciela nieruchomości. Wnioskodawca a nie właściciel może wystąpić do organu o wydanie pozwolenia na budowę lub dokonać zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych na podstawie zawartej

umowy z właścicielem nieruchomości. Niemniej jednak zgodnie z kryterium „Dysponowanie pozwoleniem na budowę.”: Ocenie podlega, czy wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum dysponują wszystkimi pozwoleniami na budowę wymaganymi zgodnie z Prawem Budowlanym do rozpoczęcia robót budowlanych. Biorąc pod uwagę powyższe umowa warunkowa dotycząca zarówno przeniesienia pozwolenia na budowę na Wnioskodawcę jak i zakup nieruchomości może być dokumentem świadczącym o dysponowaniu nieruchomością. Dokument ten powinien być załączony do wniosku o dofinansowanie, w celu potwierdzenia dysponowania. Formalne przeniesienie pozwolenia na budowę powinno nastąpić przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Zgodnie z Regulaminem konkursu, § 12. Warunki zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, ust. 5: 8 Wraz z formularzem „Analiza zgodności projektu z polityką ochrony środowiska” wypełnionym zgodnie ze wzorem zawartym w dokumentacji konkursowej wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia „zezwolenia na inwestycję” oraz innych dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia robót budowlanych, w szczególności zgłoszenia robót budowlanych, do których nie wniesiono sprzeciwu (w zakresie, w jakim dotyczy projektu). Przez „zezwolenie na inwestycję” należy rozumieć m.in. prawomocną decyzję budowlaną, co w opisanej sytuacji oznaczać będzie konieczność dostarczenia pozwolenia na budowę wraz z prawomocną decyzją jego przeniesienia na wnioskodawcę. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w powyższej sytuacji projekt nie będzie mógł otrzymać maksymalnej liczby punktów w ramach kryterium „Przygotowanie do realizacji projektu.” ponieważ do ich otrzymania wymagane jest posiadanie na dzień składania wniosku o dofinansowanie prawomocnych pozwoleń dla poszczególnych zadań i/lub innych dokumenty wymagane zgodnie z Prawem budowlanym do rozpoczęcia robót budowlanych.

W ramach projektu sieciowego Wnioskodawca wraz z jednym z konsorcjantów planuje wdrożyć jedną atrakcję (ten sam zakres usług), która będzie oferowana w dwóch różnych lokalizacjach tj. w miejscach świadczenia usług przez tych konsorcjantów. Zakres inwestycyjny każdego z konsorcjantów będzie zbliżony. Trzeci konsorcjant będzie świadczył dla pozostałych usługi projektowe. Dwóch z trzech konsorcjantów wybuduje zakład produkcyjno-usługowy, w którym będą świadczone te same usługi na bazie tych samych produktów. Czy w tej sytuacji projekt spełni kryterium, mówiące o tym iż w ramach projektu utworzony zostanie produkt sieciowy ?

Nie ma możliwości udzielenia precyzyjnej odpowiedzi na tak zadane pytanie. Zgodnie z Regulaminem konkursu poprzez produkt sieciowy rozumie się gotową do sprzedaży spakietyzowaną ofertę opartą o rozproszoną strukturę podmiotów, atrakcji, miejsc, obiektów, funkcjonujących jako jedna spójna koncepcja, posiadająca wspólny, wiodący wyróżnik (markę) produktu. Z informacji zawartych w pytaniu nie wynika czy taka konstrukcja oferowania usług jest racjonalna i ekonomicznie uzasadniona, czy zbliżony zakres wydatków i działalności w tym samym zakresie u dwóch członków konsorcjum jest racjonalny i uzasadniony w kontekście utworzenia spójnej oferty pod wspólną marką (czy uzasadnione jest świadczenie tego samego rodzaju usług przez dwóch konsorcjantów, czy infrastruktura będzie spójna, czy oferty członków konsorcjum nie będą ze sobą konkurowały, czy nie powinny to być dwa odrębne projekty itd.)

Czy zaliczone będą do kosztów kwalifikowanych w dzierżawionym terenie nakłady na nabycie albo wytworzenie środków trwałych, nabycie robót i materiałów budowlanych, koszty dzierżawy, koszty obsługi (prąd, sprząatanie, obsługa

osobowa). W przypadku pozytywnej odpowiedzi proszę o odpowiedź, jakie koszty związane z dzierżawionym terenem nie będą kosztami kwalifikowanymi.

Katalog wydatków kwalifikowanych został określony w Regulaminie konkursu §5. Zasady finansowania projektów. Wydatkami kwalifikowanymi nie są koszty dzierżawy, koszty obsługi, koszty osobowe. Ocena w tym zakresie dokonywana będzie zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, m.in. kryterium 5 „Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione.”

Przy projekcie zakładającym uruchomienie ośrodka jeździeckiego z restauracją to co mogłoby wchodzić do kosztów kwalifikowanych? Czy np. zakup koni, budowa lub wynajem stadniny mogłoby się zaliczyć do takich kosztów?

Katalog wydatków kwalifikowanych został określony w Regulaminie konkursu §5. Zasady finansowania projektów. 7 Ocena w tym zakresie dokonywana będzie zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, m.in. kryterium 5 „Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione.” Wskazując wydatki jednocześnie należy pamiętać, że w etapie I oceny w kryterium 3 „Przedmiot projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia w ramach poddziałania.” ocenie podlega, czy przedmiot realizacji projektu może być wspierany w ramach poddziałania, tj. czy nie stanowi działalności wykluczonej z możliwości uzyskania pomocy na podstawie § 4 lub § 20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020. Zakres oceny projektu szczegółowo został opisany w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie część VIII. Klasyfikacja projektu, pola „Numer kodu PKD działalności, której dotyczy projekt” oraz „Opis rodzaju działalności” (str. 10-14). Wskazane w pytaniu wydatki zostaną uznane za niekwalifikowane, o ile będą związane z działalnością wykluczoną (np. rolniczą). Wydatki związane z kosztami wynajmu stadniny nie mieszczą się w katalogu wydatków kwalifikowanych.

Czy jeżeli spełniony zostanie limit 15 % kosztów kwalifikowalnych przeznaczonych na wydatki związane z miejscami noclegowymi, które znajdują w większym budynku mieszczącym również inne funkcje, to czy uznane zostaną za kwalifikowalne wszystkie pozostałe koszty związane z budową i wyposażeniem tego budynku (oczywiście o ile spełnione zostaną pozostałe wymogi konkursu)?

Katalog wydatków kwalifikowanych został określony w Regulaminie konkursu §5. Zasady finansowania projektów. Jeśli wspomniane w pytaniu pozostałe koszty związane z budową i wyposażeniem budynku będą związane z główną częścią projektu, należy mieć na uwadze wymóg określony w Regulaminie konkursu § 5 ust 5 pkt 2): „minimalny udział wydatków inwestycyjnych (rozliczanych na podstawie ust. 2 pkt 1 lit. a – c) związanych z maksymalnie 3 głównymi atrakcjami/elementami pakietu/składowymi, będącymi przedmiotem wsparcia w ramach projektu musi wynieść 50% wszystkich kosztów kwalifikowalnych projektu;”. Sposób wyliczenia kosztów związanych z miejscami noclegowymi, które należy zaliczyć do limitu 15% został wskazany w Załączniku nr 3 do Regulaminu konkursu - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie, część

Dotyczy kwalifikowalności kosztów w odniesieniu do wartości niematerialnych i prawnych. Konsorcjum chciałoby wdrożyć innowacyjny system dla potencjalnych klientów, z którego korzystaliby wszyscy konsorcjanci. Nie może on być kosztem jednego z nich , gdyż wg regulaminu wartości niematerialne i prawne mogą być wykorzystywane wyłącznie w przedsiębiorstwie przedsiębiorcy otrzymującego pomoc. Jak w takim razie można wdrożyć , w uproszczeniu mówiąc, wspólny system informatyczny służący stworzeniu sieciowej usługi?

Zgodnie z Regulaminem konkursu, §5. Zasady finansowania projektów ust. 2 pkt. 1 d) do kosztów kwalifikowanych zalicza się nabycie wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej do 2% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki: - będą wykorzystywane wyłącznie w przedsiębiorstwie przedsiębiorcy otrzymującego pomoc, - będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości, - będą nabyte od osób trzecich niepowiązanych z przedsiębiorcą na warunkach rynkowych, - będą stanowić aktywa przedsiębiorcy otrzymującego pomoc i pozostaną związane z projektem oraz pozostaną w jego przedsiębiorstwie przez co najmniej 3 lata od dnia zakończenia realizacji projektu. Biorąc pod uwagę powyższe zapisy również wspomniane w pytaniu, koszty wdrożenia wspólnego systemu informatycznego służącego stworzeniu sieciowej usługi powinny zostać rozdzielone na wszystkich członków konsorcjum zamierzających korzystać z systemu. Jednocześnie udział w tej wartości niematerialnej i prawnej będzie stanowił składnik aktywów każdego przedsiębiorcy na zasadzie współwłasności. Takie rozwiązanie nie pozostaje w sprzeczności z wymogiem wykorzystywania wartości niematerialnej i prawnej wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu otrzymującego wsparcie z racji tego, że wsparcie zostanie przekazane każdemu z podmiotów.

Czy nieruchomość będąca własnością spółki - Lidera konsorcjum, na której będzie realizowana inwestycja w ramach projektu, może być traktowana jako udział własny wniesiony w formie wkładu niepieniężnego (zgodnie z Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 lipca 2017 r. pkt. 6.10 Wkład niepieniężny) tak by w części było spełnione kryterium: III. Wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum zapewniają minimalny udział finansowy we wkładzie własnym w ramach kosztów kwalifikowalnych projektu, który wynosi: - 30% - w przypadku wnioskodawcy. Nieruchomość została kupiona przez spółkę na wolnym rynku w październiku 2010 roku. Jeżeli tak (może być traktowana jako udział własny) to w jakiej części - 10 % kosztów kwalifikowalnych projektu ?

Zgodnie z Regulaminem konkursu, §5. Zasady finansowania projektów wkład niepieniężny nie jest

kosztem kwalifikowalnym, a tym samym nie może zostać uznany jako wkład własny.

Jak należy wyliczyć koszty związane z miejscami noclegowymi w następujących przypadkach: 1. Mamy obiekt hotelowy o powierzchni użytkowej 1000 m². Chcemy rozbudować go o dodatkową powierzchnię 500 m² przeznaczoną na usługi rehabilitacyjno-kosmetyczne, bez miejsc noclegowych. 2. Jak należy wyliczyć koszty (jaką przyjąć proporcję) jeżeli w rozbudowanej części o powierzchni 500 m² zostanie przewidziane piętro z pokojami noclegowymi o powierzchni użytkowej 150 m².

Zgodnie z Regulaminem konkursu (§ 5 ust 5 pkt 3) maksymalny udział wydatków inwestycyjnych dotyczących miejsc noclegowych nie może przekroczyć 15% wszystkich kosztów kwalifikowalnych. Ad.1 Sposób wyliczenia kosztów związanych z miejscami noclegowymi, które należy zaliczyć do limitu 15% został wskazany w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Zgodnie z punktem 1b) na stronie 31 Instrukcji, jeżeli rozbudowa obiektu noclegowego nie obejmuje miejsc noclegowych (tak będzie we wskazanej w pytaniu sytuacji z racji przeznaczenia całej powierzchni na usługi rehabilitacyjno-kosmetyczne) koszt rozbudowy nie jest wliczany do limitu 15%. Ad.2 Wskazana sytuacja jest odmienna z racji tego, że planowana rozbudowa obiektu noclegowego przewiduje również miejsca noclegowe w nowej części. W przypadku kiedy planowane do realizacji w ramach Projektu obiekty obejmują jednocześnie miejsca noclegowe oraz posiadają inne przeznaczenie wnioskodawca może odpowiednio wydzielić koszty dotyczące miejsc noclegowych i pozostałych, w celu uwzględnienia odpowiedniej kwoty wydatków do limitu 15%. W związku z tym w celu wyliczenia wysokości kosztów, które należy zaliczyć do limitu 15%, należy zastosować wyliczenie wskazane w punkcie 1a) Instrukcji str. 30/31: (...) wartość kosztów przypadających na część noclegową należy wyliczyć w oparciu o stosunek powierzchni użytkowej obiektu przeznaczonej pod miejsca noclegowe (powierzchnia pokoi wraz z łazienkami i innymi bezpośrednio wykorzystywanymi z tą funkcjonalnością obiektu np. korytarze jeżeli służą tylko do obsługi części noclegowej obiektu, powierzchnia całego piętra jeżeli ma ono przeznaczenie noclegowe) do powierzchni użytkowej całego obiektu. Tak wyliczony %, jeżeli jest mniejszy od 90% (patrz Przykład) należy powiększyć o 10% z racji występowania powierzchni i instalacji wspólnych w obiekcie. Następnie szacowane koszty kwalifikowalne obiektu, w celu odpowiedniego ich przyporządkowania, należy pomnożyć przez uzyskany wynik % i przyporządkować otrzymaną kwotę do wartości kosztów noclegowych. W powyższej sytuacji brana jest pod uwagę powierzchnia tylko części obiektu objętej rozbudową, tj. nie uwzględnia się powierzchni dotychczas istniejącego budynku. Wyliczenie współczynnika, który posłuży do wyliczenia kosztów koniecznych do przyporządkowania do miejsc noclegowych będzie wyglądało następująco: (a) Powierzchnia użytkowa obiektu: 500 m²; (b) Powierzchnia użytkowa obiektu przeznaczona pod miejsca noclegowe: 150 m²; (c) wartość zwiększająca 10%; (E) współczynnik do wyliczenia kosztów noclegowych w obiekcie; $E = ((b/a) + c) * 100$ $E = ((150/500) + 0,1) * 100$ $E = (0,30 + 0,1) * 100 = 0,40 * 100 = 40\%$ Wskazane powierzchnie, w tym ich przeznaczenie powinny wynikać z projektu budowlanego stanowiącego załącznik do pozwolenia na budowę.

Czy członkami konsorcjum mogą być podmioty realizujące projekty na terenie gmin objętych regionem Bieszczad (zgodnie z załącznikiem nr 9) i na terenie województw objętych programem, lecz poza Bieszczadami?

Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2

Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, kryterium 2 „Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej.”: „Ocenie podlega, czy miejsce realizacji projektu znajduje się na terytorium co najmniej jednego województwa makroregionu Polski Wschodniej (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie). Jeżeli realizacja projektu będzie przebiegała w kilku lokalizacjach wszystkie miejsca lokalizacji muszą znajdować się na terenie Polski Wschodniej. W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum), w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania.” Zgodnie z Regulaminem konkursu, §3. Postanowienia ogólne, ust. 4: „Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w niniejszym konkursie wynosi 300 000 000 zł (słownie: trzysta milionów złotych), w tym 100 000 000 zł (słownie: sto milionów złotych) na projekty zlokalizowane w regionach Mazur i Bieszczad (zgodnie z listą gmin stanowiącą załącznik nr 9 do regulaminu).” Powyższe oznacza, że projekty, w których główna lokalizacja projektu (określona zgodnie z zapisami Załącznika nr 3 do Regulaminu konkursu – Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie, część VI. Miejsce realizacji projektu) zostanie wskazana w regionach Mazur i Bieszczad, po pozytywnej ocenie projektu i rekomendowaniu projektu do wsparcia, priorytetowo będą traktowane w ramach wyodrębnionej puli środków.

Czy konsorcjum mogą tworzyć tylko firmy mające KRS siedzibę na Mazurach , czy wystarczy że działają na terenie gminy Giżycko i tam faktycznie prowadzi działalność, a adres siedziby głównej jest w innym mieście?

Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, kryterium 2 „Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej.”: „Ocenie podlega, czy miejsce realizacji projektu znajduje się na terytorium co najmniej jednego województwa makroregionu Polski Wschodniej (województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie). Jeżeli realizacja projektu będzie przebiegała w kilku lokalizacjach wszystkie miejsca lokalizacji muszą znajdować się na terenie Polski Wschodniej. W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum), w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania.” Zgodnie z Regulaminem konkursu, §3. Postanowienia ogólne, ust. 4: „Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w niniejszym konkursie wynosi 300 000 000 zł (słownie: trzysta milionów złotych), w tym 100 000 000 zł (słownie: sto milionów złotych) na projekty zlokalizowane w regionach Mazur i Bieszczad (zgodnie z listą gmin stanowiącą załącznik nr 9 do regulaminu).” 4 Powyższe oznacza, że projekty, w których główna lokalizacja projektu (określona zgodnie z zapisami Załącznika nr 3 do Regulaminu konkursu – Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie, część VI. Miejsce realizacji projektu) zostanie wskazana w regionach Mazur i Bieszczad, po pozytywnej ocenie projektu i rekomendowaniu projektu do wsparcia, priorytetowo będą traktowane w ramach wyodrębnionej puli środków. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, kryterium 1 „Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania.” Część IV. „Wnioskodawca oświadcza, że wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru: . w przypadku rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. . w przypadku Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.” W związku z powyższym nie ma wymogu, aby podmioty występujące w konsorcjum miały siedzibę na terenie Polski Wschodniej. Jedynie w zakresie kwalifikowalności wydatków związanych z zakupem mobilnych środków trwałych, istotna będzie lokalizacja siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum). W przypadku planowania w ramach projektu zakupu mobilnych środków trwałych, należy potwierdzić możliwość zaewidencjonowania i

przekazania ich do użytkowania na terenie Polski Wschodniej zgodnie z kryterium 2 „Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej.”: „W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum), w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania.”

Czy w ramach konkursu 1.3.2 - 2 pozostałych członków konsorcjum może mieć siedzibę poza Polską Wschodnią?

Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, kryterium 1 „Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania.” Część IV. „Wnioskodawca oświadcza, że wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru: . w przypadku rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. . w przypadku Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.” W związku z powyższym nie ma wymogu, aby podmioty występujące w konsorcjum miały siedzibę na terenie Polski Wschodniej. Jedynie w zakresie kwalifikowalności wydatków związanych z zakupem mobilnych środków trwałych, istotna będzie lokalizacja siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum). W przypadku planowania w ramach projektu zakupu mobilnych środków trwałych, należy potwierdzić możliwość zaewidencjonowania i przekazania ich do użytkowania na terenie Polski Wschodniej zgodnie z kryterium 2 „Projekt jest realizowany na terytorium makroregionu Polski Wschodniej.”: „W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy (członka konsorcjum), w której środek został zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania.”

Czy prywatna uczelnia może być konsorcjantem?

Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Program Operacyjny Polska Wschodnia Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP, kryterium 1 „Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania.” Część I. „Wnioskodawca oświadcza, że projekt będzie realizowany wyłącznie w ramach konsorcjum, w którego skład wchodzi lider konsorcjum (wnioskodawca) oraz co najmniej 2 członków konsorcjum, gdzie każdy z nich jest mikro, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP) w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L187 z 26.06. 2014 r., s. 1). (...)”. Część IV „Wnioskodawca oświadcza, że wnioskodawca oraz członkowie konsorcjum prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru: . w przypadku rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. . w przypadku Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.” Odnosząc się bezpośrednio do pytania brak jest możliwości udzielenia precyzyjnej odpowiedzi bez analizy statutu uczelni oraz innych dokumentów określających ewentualne prowadzenie działalności gospodarczej. Z dyspozycji art. 12 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) wynika, że uczelnia może prowadzić działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności polegającej na wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 11 (Podstawowe zadania uczelni), w zakresie i formach określonych w statucie, w szczególności przez tworzenie spółek kapitałowych.

Czy min. 3 podmioty które stanowią beneficjenta (lider + dwóch członków) konkursu mogą być ze sobą powiązane czy to

kapitałowo czy osobowo, czy wymagają Państwa aby te podmioty nie były ze sobą powiązane czyli były niezależne zgodnie z definicją powiązań MŚP. Nadmieniam że każdy z nich jest MŚP i wszystkie 3 mają siedzibę na terenie województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ograniczenia w zakresie powiązań pomiędzy podmiotami tworzącymi konsorcjum zostały określone w ramach kryterium „Kwalifikowalność wnioskodawcy i członków konsorcjum w ramach poddziałania.” W myśl zapisów kryterium: Co najmniej 1 MŚP z 3 ponoszących najwyższe wydatki w ramach projektu to podmiot, który nie jest powiązany z pozostałą dwójką w myśl art. 3 ust. 3 Załącznika I do Rozporządzenia 651/2014 obejmującego przedsiębiorstwa rozporządzeniem -Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.